The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA

AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

... sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

SATURDAY, DECEMBER 10. 99./1028. n-rs. SESTDIEN, 1960. GADA 10. DECEMBRI 10. gads.

LATVIEŠU TAUTAS PRETESTĪBA

Saruna ar KLB priekšsēdi V. Hāzneru

Lai iepazītos ar Komitejas Latvijas brīvībai darbību un tās turpmākajiem uzdevumiem, mūsu līdzstrādnieks apmeklēja KLB priekšsēdi Vili Hāzneru, kas šinī amatā ir no š. g. aprīļa mēneša. Saruna notika Komitejas pieticīgajās telpās 5. avenijā, Manhetenā. Gar sienām novietoti plaukti, kuros sakrauti no Latvijas saņemtie laikraksti un žurnāli gan latviešu, gan krievu valodā, kā arī dažāda cita komūnistiska literātūra. Tas norāda, ka šīs iestādes darbībai ir kāds sakars ar komūnismu. V. Hāzners sniedza izsmeļošas atbildes uz sekojošiem viņam uzdotajiem jautājumiem:

— Kādas ir jūsu domas par KLB turpmāko darbību?

„Sakarā ar ASV prezidentu maiņu dabiski paceļas jautājums: kā tas atsauksies uz mūsu darbību? Pēc līdzšinējiem novērojumiem tomēr var spriest, ka ASV valdības nostāja mūs interesējošos jautājumos būtībā negrozīsies un ASV arī turpmāk stāvēs sardzē par brīvību. Tādēļ arī nav sagaidāms, ka KLB darbs tiktu grozīts vai ierobežots.

Kā vienu no saviem turpmākajiem uzdevumiem KLB ieskata — panākt Brīvās Eiropas radio raidījumus arī latviešu valodā, lai tā varētu izplatīt patiesību aiz dzelzs aizkara. Kā zināms, Brīvās Eiropas radio raida daudzās citās apspiesto tautu valodās, izņemot baltiešu valodas."

— Kā norit komitejas darbs?

„Viens no komitejas svarīgākajiem uzdevumiem ir sekot visam, kas notiek Latvijā, pētīt apstākļus okupētajā dzimtenē, izvērtēt tos un sniegt attiecīgos pārskatus. Sagatavoto informāciju piesūta ASV iestādēm, Kongresa locekļiem, bibliotēkām, presei, Eiropas padomes locekļiem, Apvienoto Nāciju delegātiem. Sadarbībā ar lietuviešu un igauņu kollēgām izdodam „Baltic Revue" angļu, franču un spāņu valodā.

Lielu vērību mēs piešķiram tam, kas notiek AN. Mūs sevišķi interesē AN pilnsapulcē apspriežamais jautājums par koloniālismu. Visi KLB locekļi ir arī locekļi AEN Asamblejas latviešu delegācijā un ar šīs organizācijas palīdzību mēs cenšamies iepazīstināt AN delegātus ar apstākļiem Padomju koloniālā impērijā. Mēs esam ieguvuši draugus to nāciju starpā, kas nesen vēl bija kolonijas, bet tagad ieguvušas neatkarību. Šo nāciju delegāti izrāda lielu atsaucību un saprot, ka Baltijas valstis ir padomju koloniālisma spilgtākais piemērs."

— Kā jūs novērtējat pēdējos notikumus Latvijā?

„Vērojot notikumu attīstību Latvijā, visvairāk bažu sagādā rusifikācijas pastiprināšanās. Ir saskatāma mērķtiecīga Maskavas politika, kas iziet uz mūsu zemes pārkrievošanu. Un to viņi arī neslēpj. Vadošie krievu komūnisti, kā arī Maskavai pakalpīgie latviešu komūnisti savās runās un rakstos ir atklāti pateikuši, ka viņu gala mērķis esot panākt to, lai visas mazās tautas ieplūstu krievu tautā un runātu vienu valodu. Lai īstenotu savu politiku, Maskava ar spaidiem veicina latviešu izceļošanu no Latvijas un iepludina Latvijā krievu masas. Latvijas industrializācija liekas būt labs ierocis šīs politikas īstenošanai. Pēc plāna Latvijas territorijā līdz 1965. g. jāsāk darboties vairākiem rūpniecības uzņēmumiem, kas prasītu ap 100.000 jaunu strādnieku. Tas būs atkal iemesls krievu ieceļošanai Latvijā.

Ir redzams, ka latvieši dzimtenē atbild uz šiem krievu spaidiem ar pasīvo pretestību. Piem., šogad Rīgā notikušie Dziesmu svētki, kurus rīkoja, atzīmējot padomju varas 20 gadu dienu, nenoritēja tā, kā krievu kungi to gribēja. Latviešu nostāju vairēja raksturot izteiciens: „Tie nebija mūsu svētki". Gaidīto 23.000 dziedātāju vietā ieradās 10.000, 5.000 dejotāju vietā ieradās 2.000 un gaidīto 100.000 klausītāju vietā ieradās daži 10.000. Uzņēmumos bija redzami patukši soļi. Silti aplausi atskanēja tikai latviešu dziesmām, bet pēc krievu dziesmām valdīja klusums. Raksturīgi bija tas, ka tieši vienu dienu pirms lielajām „jubilejas" svinībām 20. jūlijā padomju vara atrada par vajadzīgu aizsūtīt uz Kazachstanu 1.050 latviešu jauniešu. Pag. gadā Mirušo piemiņas dienā Brāļu kapos bija uzvilkts Latvijas karogs.

Jāatzīmē vēl fakts, ka šogad Latvijā oktobrī jau uzsniga sniegs, kas ļoti smagi atsaucās uz lauksaimniecību. Uz laukiem nenovākti palika 40% labības, 40% kartupeļu un 60% cukurbiešu. Vaina šeit nebūs meklējama tikai dabas apstākļos, bet arī kolchozu saimniekošanas sistēmā un cilvēku pasīvā pretestībā.

Runājot par komūnistu taktiku, jāatzīmē fakts, ka pēdējā laikā pastiprinājušies uzbrukumi latviešu darbiniekiem trimdā, viņus apvainojot kaŗa noziegumos un dažādos pārkāpumos, kā arī spaidi un draudi dāvanu saiņu saņēmējiem. No tā spriežams, ka tiem nepatīk trimdinieku aktīvitāte."

— Vai pēc jūsu domām mēs ko varētu darīt latviešu tautai draudošo briesmu novēršanai?

„Mēs varētu vairāk censties, lai parādītu pasaulei, kas sagaida mazu tautu, kuŗa pārvērsta krievu kolonijā. Pastiprinot savu aktīvitāti šinī virzienā, mēs varētu stipri mazināt komūnistu propagandas ietekmi brīvajā

(Nobeigums 4. lpp.)

Pateicība Anglijas pārstāvim A.N.

Sakarā ar Anglijas pārstāvja Ormsbi - Gora runu Apvienotajās Nācijās, kur viņš nosodīja krievu koloniālismu, pieminot arī Baltijas valstis, BPLA priekšsēdis prof. P. Lejiņš nosūtījis Ormsbi - Goram sekojošu pateicības telegrammu:

„Brīvās pasaules latviešu apvienības vārdā es gribētu izteikt Jums mūsu gandarījumu par Jūsu drosmīgo apliecinājumu AN debatēs par koloniālismu. To, ko Jūs teicāt par apspiesto tautu, to skaitā arī latviešu, pakļaušanu Padomju Savienības varai, šīs tautas visā pasaulē augsti novērtēs. Mēs ticam, ka atklāts un tiešs šāda veida apliecinājums stiprina apspiesto tautu morāli; tas ir vienīgais ceļš, kā atjaunot starptautisko taisnību un radīt efektīvu opoziciju kauna pilnai un brutālai padomju varai."

DE GOLLS ALŽĪRIJĀ

FRANCIJAS VALDĪBA TURPINĀS SAVU ALŽĪRIJAS POLĪTIKU

P a r ī z ē. Šīs nedēļas otrā pusē uz Alžīriju izbrauca Francijas prezidents ģen. de Golls; to viņš darīja laikā, kad Alžīrijas neatkarības jautājumā valda līdz šim lielākais saspīlējums kā pašā Ziemeļafrikā, tā arī Francijā un Apvienotajās Nācijās. De Golls ir paredzējis dot Alžīrijai daļēju neatkarību, cerībā izbeigt gadiem ilgo, asiņaino un Francijas valsts kasei bezgala dārgo kaŗu. Vai tas ģen. de Gollam izdosies, ir pavisam cits jautājums. Opozicija pret prezidenta un līdz ar to valdības polītiku Alžīrijā turpina augt. Drošības iestādes pamatoti baidās, ka Alžīrijas labā spārna fanātiķi de Golla piecu dienu vizītes laikā varētu mēģināt prezidentu nogalināt vai nolaupīt.

FRANCIJA IESTĀJAS BRUŅOŠANĀS SACENSĪBĀ

FRANCIJAS PARLAMENTS ATVĒL LĪDZEKĻUS PIECU GADU BRUŅOŠANĀS PLĀNAM VALSTS AIZSARDZĪBAI MODERNA KAŖA APSTĀKĻOS.

P a r ī z ē. Kamēr pārējā pasaule runā par mieru, un bruņojas, Francija dzīvo jaunā kaŗa bailēs — un bruņojas. Pēc ilgām debatēm Francijas parlaments nule kā atvēlējis līdzekļus piecu gadu bruņošanās plānam. Šai laikā franču zinātnieki koncentrēsies ražot atomieročus — atombumbas un ūdeņražbumbas (to izgatavošanas noslēpumus pārējie sabiedrotie — Sav. Valstis un Anglija) neizpauž. Tai pašā laikā Francija domā arī par raķetēm un atomzemūdeņu ražošanu. Kamēr raķetes vēl atradīsies plānošanas stadijā, Francija paredzējusi ražot lielāku skaitu iznīcinātāju, kas lidos ātrāk par skaņu, un atombumbas nomešanas gadījumā būs spējīgi kalpot bumbvedēju kapacitātē.

Francijas līdzšinējie mēģinājumi iegūt atominformāciju no saviem sabiedrotajiem beigušies bez panākumiem. Lai gan ieinteresētas brīvās pasaules aizsardzībā, Sav. Valstis un Anglija nav atzinušas par vajadzīgu ļaut Francijai ietaupīt laiku un kapitālu, atklājot noslēpumus, kas tagad frančiem būs jāatklāj pašiem.

Francijas prezidenta ģen. de Golla ierosinājumu izveidot pašu franču atomarsenālu divas reizes noraidīja Senātā un tikai pēc ilgām pūlēm Tautas pārstāvju namā izdevās iegūt nepieciešamo vairākumu de Golla plāna īstenošanai.

Vai Alžīrijas labais spārns gatavojas sacelties?

P a r ī z ē. Gandrīz vienlaicīgi Francijā sākās vairāku ievērojamu Alžīrijas labā spārna ekstrēmistu tiesāšana un Apvienotajās Nācijās debates Alžīrijas jautājumā. Parīzes tiesu izvērtās pilnīgā fiasko, jo galvenie apsūdzētie nebija ieradušies, un, domājams, atrodas trimdā Spānijā. Domājams, ka aizbēgušie pievienojušies ģen. Salānam, kas savā laikā komandēja franču spēkus Alžīrijā un bija viens no noteicošākiem vadītājiem, kas Francijas valdības priekšgalā atsauca ģen. de Gollu. Bet neilgi pēc tam ģen. Salāns kļuva par izteiktu de Golla opozicionāru un pārcēlās uz Spāniju, lai no turienes turpinātu cīņu pret Alžīrijas neatkarību, aizstāvot eiropiešu kolonistu intereses.

Tikpat akūts kā Parīzē, Alžīrijas jautājums ir arī Apvienotajās Nācijās, kur, jau sesto gadu pēc kārtas sākušās franču Ziemeļafrikas debates. Sekojot savai agrākajai taktikai, Francijas delegācija boikotēja 99 valstu politisko komiteju, paskaidrojot, ka Alžīrija ir Francijas sastāvdaļa, ka tur notiekošais ir Francijas iekšēja lieta, un tādēļ nav debatējama Apvienotajās Nācijās. Tunisija atbalstīja vispārējo starptautiskās organizācijas nostāju un deklarēja, ka prezidenta de Golla apsolītajām nobalsošanām Francijā un Alžīrijā jānotiek Apvienoto Nāciju pārstāvju klātienē.

SELONIJAI 80 GADU

Vecākā Rīgas latviešu studentu korporācija Selonija 24. novembrī atzīmēja 80 gadu pastāvēšanu. Atceres atzīmēšanai sēļu saime pulcējās Ņujorkā, citās vietās Sav. Valstīs, Anglijā, Zviedrijā, Austrālijā, Vācijā, Venecuēlā un Kanadā.

Toronto kopas svinīgais svētku sarīkojums notika pagājušās nedēļas nogalē. Toronto kopu personīgi sveica pēdējais universitātes rektors prof. V.Burkevics, uzsverot Selonijas lomu un iespaidu vēlāko akadēmisko organizāciju tapšanā un nacionālā stājā.

Selonija pirms vairāk kā 50 gadiem parakstīja draudzības un brālības līgumu ar igauņu korporāciju Vironiju. Viroņu seniors Ants Elkins apsveikuma runā norādīja, ka sēļu un viroņu draudzības līgums ir nozīmīgs latviešu un igauņu tautas sadarbības dokumentējums. Tāpat kā viroņu un sēļu draudzību neviens nespēj šķirt, baltās un nebaltās dienās lai kopā iet igauņu un latviešu tautas.

Toronto korporāciju kopas vārdā Seloniju sveica kopas viceseniors E. Jeckalējs. Vēl sveicienus nesa Selonijas gara un domu jaunākie brāļi: korp. Vendias, Salgallias, Fraternitas Imantica un Fraternitas Gersicania konventu pārstāvji. Bija daudzi telegrafiski apsveikumi.

Toronto sēļu jubilejas svinības beidzās ar saviesīgu vakaru „Four Winds" lielajā banketu zālē. Apm. 100 sēļu, viņu tuvākie draugi un viesi pavadīja patīkamas stundas.

1. r. no kr.: A. Grīviņš, olderm. A. Iltners, P. Rasiņš; 2. r.: K. Grīslis, V. L. Ernesaks (Vironija), Toronto korp. kopas vicesen. H. Jeckalējs (Letgalija), E. Zaķis, prof. V. Burkēvics (Vanenika), seniors L. Jankovičs, prof. A. Elkens (Vironija), vicesen. A. Bērziņš, V. Galdiņš (Vendija), L. Ploriņš (Fr. Imantika); 3. r.: O. Bīskaps, G. Eikerts, P. Hartmanis, J. Vanags, E. Janišs, G. Korulis, H. Gubiņš, J. Roms, V. Liepiņš (Salgālija), V. Cimbulis, J. Deičs, E. Bērziņš; 4. r.: P. Plīsis, Z. Grants (Gersikanija)), A. Brikmanis un V. Upenieks.

J. Kreiļa uzņ.

MASKAVA IEJAUCAS

KREMĻA VĪRI CHAOSU KONGO GRIB LIKVIDĒT PĒC SAVA PRĀTA

Pēc ilgāka klusēšanas perioda Kongo jautājumā atkal pacēlusies Pad. Savienības balss, pieprasot nekavējoties atbrīvot Lumumbu, kā arī krievu proponētā piecu noteikumu plāna īstenošanu jaunās Afrikas republikas nekārtību likvidēšanai.

Kongo republikas politiskā un militārā chaosa sākumā, kā zināms, Padomju Savienība atteicās sadarboties ar Apvienotajām Nācijām, sniedzot palīdzību ar starptautisko organizāciju starpniecību, bet atbalstīja ministru prezidentu Lumumbu tieši. Tagad, pēc Lumumbas apcietināšanas, krievi gatavojas darīt to pašu. Šādas tendences atkārtošanās redzama Padomju Savienības draudos, un, proti, ka tā darīs visu iespējamo, lai atbalstītu Kongo republiku un palīdzētu tās legālai valdībai (jāsaprot: Lumumbas valdībai) cīnīties ar koloniālistiem. Šādas tendences atkārtošanās redzama arī Pad. Savienības apvainojumos pret Ziemeļatlantijas organizāciju, kuŗai tiek pārmests, ka pēdējās dalībnieces-valstis atklāti sagatavojušas ceļu apstākļiem, kuŗos bijis iespējams gāzt ministru prezidentu Lumumbu un likvidēt legālo Kongo republikas parlamentu.

Pieprasot nekavējoties atbrīvot Lumumbu un visus viņa sekotājus, Padomju Savienība nāk klajā ar piecu noteikumu plānu, kas Maskavas uztverē atjaunotu kārtību jaunajā Afrikas republikā, kuŗā chaoss sākās jau tūlīt pēc neatkarības iegūšanas no Beļģijas.

Padomju Savienības plāns īsumā ir šāds. Pirmkārt, atbrīvot Lumumbu un visus viņa sekotājus, kas tagad atrodas apcietinājumā. Otrkārt, Apvienoto Nāciju kaŗaspēkam Kongo atbruņot visas pulkveža Mobutu „bandas". Treškārt, izveidot Āzijas un Afrikas valstu komisiju, kuŗas uzdevums būtu noskaidrot, kas vainīgs Kongo militārā diktātora Mobutu armijas apbruņošanā un apgādāšanā.

Ceturtkārt, no Kongo republikas nekavējoties izraidīt visus beļģu kaŗavīrus, kā arī visas beļģu amatpersonas.

Piektkārt, uzdot 11 valstu drošības padomei un 99 valstu pilnsapulcei jau piecpadsmitās sesijas laikā pārliecināties, ka visi augšminētie noteikumi tikuši pienācīgi izpildīti.

DV Montreālas nodaļas 10 g. darba svētkos Vanadžu kopa dāvināja nodaļai Latvijas karogu, kuŗu pēc iesvētīšanas konsuls V. Tomsons nodeva nod. pr-kam J. Gribustam. Attēlā: māc. A. Voitkus iesvēta karogu, ko tur konsuls V. Tomsons.

‚ATKĀPJAS' NO KONGO

NEAPMIERINĀTAS AR APVIENOTO NĀCIJU POLITIKU, VAIRĀKAS VALSTIS ATSAUC SAVAS ARMIJAS VIENĪBAS NO KONGO.

Pēc tam, kad Padomju Savienība proponēja savu piecu noteikumu plānu Kongo juku apklusināšanai, minētā Afrikas republikā notikuši vairāki jaunumi. Pirmkārt, armijas komandieris plkv. Mobutu katēgoriski atteicies atbrīvot apcietināto Lumumbu, kā arī deklarējis, ka neviens no Apvienoto Nāciju personāla netiks pielaists Lumumbu apmeklēt. Otrkārt, sākuši īstenoties vairāku valstu draudi, kas, neapmierinātas ar Apvienoto Nāciju politiku Kongo republikā, teicās atsaukt savus kaŗavīrus. Trīs valstis jau to izdarījušas (kaŗavīru skaita ziņā gan neradot nekādu starpību) un vairākas citas valstis gatavojas sekot pirmo trīs piemēram. Par savas diplomātiskās misijas atsaukšanu no Leopoldvilles Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram Hammeršeldam paziņojusi Dienvidslavija, pie viena arī aizrādot, ka līdz ar diplomātisko misiju no Kongo republikas aizies arī dienvidslavu kaŗavīri, skaitā divdesmit viens. Savu deviņu vīru „armiju" no Kongo atsaukusi arī Ceilona, tāpat kā Apvienotā Arabu Republika, kas uz Kongo Apvienoto Nāciju vārdā bija nosūtījusi 519 vīru. Arī Gāna un Indonēzija gatavojoties sekot Dienvidslavijas, Ceilonas un Apvienotās Arabu Republikas priekšzīmei.

Lai gan šāda Apvienoto Nāciju pūliņu sabotāža no pašu vidus ir visai uztraucoša, tai ir arī sava labā puse. Un, proti, šādā ceļā var cerēt no Kongo skatuves nolikvidēt visu to valstu spēkus, kas līdz šim darīja vairāk ļauna nekā laba. Ja vēl no Kongo izvāktos Gānas, Gvinejas un Indonēzijas spēki, tad rastos gluži jauna situācija, kuŗā komūnistu atbalstītāji būtu pēkšņi palikuši bez bruņotiem sabiedrotiem, un tad patiesi varētu sākt cerēt uz miera un kārtības atjaunošanos.

Ugunskuģu gals

Kādreiz slavenie jūras ceļu un sēkļu rādītāji — ugunskuģi, vismaz Baltijas jūras Vācijas piekrastē drīz piederēs pagātnei. Rietumvācijas piekrastē vēl šūpojas vairs tikai 11 ugunskuģi, no kuriem vairāki ir 50 gadu veci. Jaunu ugunskuģu ražošana esot tikpat dārga kā bāku celšana. Īpaši Baltijas jūrā sakarā ar moderno techniku bāku celšana vairs neesot sarežģīta problēma. Dziļajā Ziemeļjūrā, kuŗas dibens bieži mainoties, ugunskuģu aizstāšana ar bākām esot grūtāka, un tur arī, domājams, ugunskuģu romantika turēšoties visilgāk.

Vai Apvienotās Nācijas likvidācijas priekšvakarā?

Dags Hammeršelds ziņo, ka orgnizācijas kase tukša

(LZA) Hammaršelds ziņo, ka Apvienoto Nāciju kase ir tukša un ar atlikušajām summām iespējams darbību turpināt dažas nedēļas, augstākais mēnesi. Nākošam budžeta gadam nekādi līdzekļi nav ienākuši, un, ja stāvoklis neuzlabosies, tad cits nekas neatliks, kā gatavoties uz Apvienoto Nāciju organizācijas likvidēšanu, kas nozīmētu katastrofu visai pasaulei.

Vislielākie izdevumi bijuši sakarā ar Kongo notikumiem, kas arī noveduši pie nepatīkamā stāvokļa. Līdz šim Kongo operācijas mēnesī maksājušas aptuveni 10 miljonu dolaru.

Referents norādīja, ka kopsummā pasaules valstis bruņošanās vajadzībām izdod dienā ap 320 miljonu dolaru. Dalībnieki norādot, ka miera uzturēšanai pasaulē nodevas ir par augstām.

Līdz šim, lai uzturētu pie dzīvības noplucināto Kongo valsti, Apvienotās Nācijas nāca palīgā ar naudas pabalstiem. Nodibināja pat t. s. Kongo fondu, kur ieplūdīs Apvienoto Nāciju valstu dalībnieču labprātīgie ziedojumi, kuŗu summu aprēķināja uz 100 miljonu dolaru, bet līdz šim ieplūduši nepilni 12,5 miljoni.

Hammeršelds brīdināja, ka katra tukša telpa ir jāpiepilda. Ja Apvienotās Nācijas nespēs piepildīt tukšo telpu, kas patlaban saskatāma Kongo valstī, kuŗa tagad nes savu karogu, var notikt, ka šī telpa pildās no citas puses.

Visiem zināms, ka Apvienoto Nāciju budžets tiek balansēts ar dalībnieču valstu iemaksām, kuŗas aprēķina proporcionāli katras valsts platībai un ekonomiskajam stāvoklim. Patlaban iztrūkst 31 mil. dolaru. Austrumu bloka valstis liedzas kārtot savas iemaksas, jo neatzīst Kongo kārtības dienesta kaŗaspēka atbalstīšanu. Šīm vajadzībām Apvienotās Nācijas izdevušas 13,65 miljoni dolaru, bet līdz gada beigām vēl nepieciešami 10 līdz 15 miljonu. Pēc Hammeršelda aprēķiņa līdz gada beigām šā vai tā jāievāc vēl apm. 20 milj. dol. Nākošā gadā AN kaŗaspēka uzturēšanai Kongo un Gazā paredzīti 70 milj. dolaru. Bankas arī ne labprāt vairs grib sniegt aizdevumus, jo AN oganizācijas kases stāvoklis nav stabils.

Hammeršelds brīdina

AN ģenerālsekretārs Hammeršelds iesniedzis Drošības padomei brīdinājumu, norādot: ja AN izšķirtos par savu spēku atvilkšanu no Kongo, tur sagaidāms neiedomājams chaoss.

NĀTANS FILIPS 5. REIZI TORONTO PILSĒTAS GALVA

VAI DRĪZ REDZĒSIM KINO IZRĀDES SVĒTDIENĀS?

Cīņā ar saviem diviem nopietnākajiem konkurentiem par Toronto pilsētas atslēgu, ar 82.319 balsīm uzvarēja Nātans Filips, atstājot otrā vietā Allanu Lamportu ar 61.886 un Džīnu Ņūmani ar 35. 372 balsīm. Līdz ar to Filips ievēlēts 5. reizi, un, termiņam izbeidzoties, būs vadījis Toronto pilsētas dzīvi 8 gadus, par vienu gadu pārspējot nelaiķi T. L. Čerču, kuŗa valdīšana ilga 7 gadus.

Līdz ar savu uzvaru N. Filips paziņoja, ka viņa pirmie plāni būs — ar steigu sākt jaunā Toronto pilsētas valdes nama būvi, cerot, ka „pirmā lāpsta iedursies zemē" jau šai vasarā; steidzināt Bloor ielas pazemja izbūvi un gādāt, lai Toronto svētdienās būtu atvērti kinematografi, par ko Toronto nobalsots ar ļoti iespaidīgu balsu vairākumu — 47.733 balsīm.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VAI VECĀKI GODĀJAMI?

P. DREIMANIS

Jau senatnē ir izveidojušās vairākas pazīstamāko kultūras tautu tradicijas. To starpā jāmin vecāku godināšana, kas ir uzglabājusies līdz mūsu dienām. Šī tradicija kristiānisma laikmetā ieguva jaunu apstiprinājumu reliģiskās dzīves plāksnē kā labklājības un ilga mūža priekšnosacījums.

Ikvienai tradicijai ir sava nozīme. Vecāku godāšana skar tautu dzīvi plašākā mērogā. Tā ir veicinājusi kontinuitāti viņu attīstībā, pamudinot jauno paaudzi uzklausīt vecāku padomus un soļot viņu iemītā dzīves gultnē. Bet ar to nav aizkavēta kultūras attīstība. Reālā dzīve liecina,ka katra paaudze ir ienesusi kādu pārmaiņu darbā un dzīves gaitā, ko baznīca, ar dažiem izņēmumiem, nav nosodījusi. Tādā kārtā cilvēce ir sasniegusi tagadējo kultūras līmeni. Diemžēl, vecāku godāšanas tradicija vietām ir izbālējusi: piem., Jaunajā pasaulē.

Gandrīz visi eiropieši sākumā iecelоja Amerikā bez vecākiem. Tie palika dzimtenē. Līdz ar to bērnu un vecāku saites kļuva ļoti vājas. Viņi vieni otrus gan atcerējās, bet darbos nespēja uzturēt agrākos paraštos sakarus. Jaunajos dzīves apstākļos bija maza nozīme arī vecāku padomiem un viņu iemītām darba un sadzīves takām. Ko ieceļotāji atcerējās, tas jaunajā dzimtenē bieži vien maz veicināja viņu labklājību.

Ieceļotāju jaunā paaudze tādos apstākļos neveroja darbos vecāku godāšanu un piešķīra tai mazu vērību. Tāpēc viņai aplūkojamā tradicija kļuva arvienu svešāka. Spēkā palika galvenokārt savstarpējās rūpes par materiālo labklājību, kas Jaunajā pasaulē arī ir galvenais pienākums bērniem iepretim vecākiem, ja viņu materiālais stāvoklis nav nodrošināts. Visam pārējam ir maza nozīme. Protams, novirzieni no šīs līnijas neizpaliek, bet tie, kā parasts, ir izņēmumi, kas neraksturo aplūkojamo tradiciju, tāpat kā agrāk bija izņēmumi vecāku godāšanā pat ar ļoti negātīvu raksturu: piem., dažu zemnieku attieksmes pēc māju nodošanas dēlu vadībā.

Tā jaunajā pasaulē vecāku godāšana ir izbālējusi, lai gan reliģijas laukā tās pilsoņi ir ļoti aktīvi, dibinot arvienu jaunas sektas. Bet laikam arī šajā kultūras nozarē Amerikā materiālā izpalīdzība draudžu dzīvē sacenšas ar garīgo pārliecību. Tāpēc baznīcai grūti uzturēt spēkā reliģisko prasību „Godā savu tēvu un māti."

Bet būtu vienpusība, ja ar minēto aplūkojamās tradicijas raksturojumu Jaunajā pasaulē apmierinātos. Tādas pārmaiņas te ir notikušas un, šķiet, arī dominē, īpaši ASV un Kanadā. Bet šajās zemēs ir arī pilsoņi, kas palikuši uzticīgi vecajām tradicijām: piem., jaunāko laiku ieceļotāji, īpaši tie, kas, būdami vienas tautības, dzīvo vietām vienkopus un pieturas pie Eiropas vai kādas citas zemes tradicijām. Tie arī attieksmēs pret vecākiem nav aizgājuši tik tālu kā pirmā laikmeta ieceļotāju pēcteči Amerikā, lai gan viņiem arī nav vairs tik ciešas saites vecāku un bērnu attieksmēs kā agrāk dzimtenē. Arī pēdējā laikā ieceļotāji Amerikā sāk padoties pirmo immigrantu jauno paražu tendencei. Šādai parādībai ir savs cēlonis.

Visā pasaulē, īpaši Amerikā, vērojama strauja technikas attīstība. Līdz ar to notiek lielas pārmaiņas darbā, satiksmē un vispāri kultūrālā dzīvē. Šīs pārmaiņas skar arī pašus to radītājus, kas pārveidojas un cenšas pielāgoties jaunajiem dzīves apstākļiem. Daži jautājumi spiež viņus arvienu vairāk tos ievērot. Tas ir progress, no kā nevienam nav iespējams izvairīties, ja viņš grib sasniegt iespējami augstāku kultūras līmeni. Aizraujoties ar šo tendenci, nav viegli palikt uzticīgam tam, kas tevi ir izauklējis šī vārda tiešā un netiešā nozīmē. Tāpēc agrākās vispāratzītās patiesības sāk nobālēt un reizēm pat aizmirstas. Šādā situācijā arī tradicijas zaudē savu nozīmi un dažreiz pat atmestas,neraugoties uz to, kādas šādam solim var būt sekas.

Atmetot tradicionālo, cilvēks pārrauj sakarus ar pagātni un reizē ar to arī ar kultūrālās dzīves pamatiem, jo tas, uz ko viņš balstās, taču ir iepriekšējo paaudžu sasniegums kultūras attīstībā, kas izprotams tikai kontinuitātē ar pagātnes notikumiem. Tas rāda virzienu, kādā jaunajām paaudzēm jāiet un jācīnās par vēl augstāku kultūras līmeni. Ignorējot šo ceļa rādītāju, iespējams viegli nomaldīties un iestigt džungļos, kas ir jau noticis ar dažām Austrumu tautām.

Technikas sasniegumi nedrīkst atstāt ēnā darbiniekus, kas ir veidojuši sava laikmeta darba un sadzīves iekārtu. Lai cik augsta tā būtu, cilvēks ir un paliks par visas dzīves pārveidotāju. Tāpēc tā godāšana nekad nebūs atmetama — ja viņš nebūs cieņā, kas gan spēs uzturēt spēkā esošo kultūras līmeni un rūpēties par tā augšupeju?!

Ja nu tāda vērtība ir cilvēkam tautu attīstībā, kādai tad nozīmei jābūt vecākiem, kas kultūras cēlājam ir devuši dzīvību? Viņš, laikam gan, vērtējams augstāk par vislielākiem techniskiem izgudrojumiem, kas nespēj rasties paši par sevi, bez apzinīga darbinieka pūlēm. Vecāki ievada savus bērnus arī kultūras dzīvē — liek pamatus viņu darbam un dzīves augšupejai. Vai tas arī nebūtu ieskaitāms viņu plūsā? Reliģiski tikumiskam cilvēkam vēl ir savs vecāku godāšanas pamatojums, par ko citā reizē.

Pietiek ar šīm pārdomām par vecāku godāšanu. Tās jau liecina, ka arī technikas attīstības laikā vecāku godāšanas tradicija nav atmetama. Tā nevar nevienu nedz apgrūtināt, nedz sarūgtināt. Pateicībai nevajadzētu izpalikt, un kontinuitātei jāveicina notikumu izpratne. Augšupejas rats tāpēc neapstāsies, nepagriezīsies pretējā virzienā un nevienu neaizkavēs darbā, bet gan drīzāk atvieglos to, ienesot pamatotu skaidrību, un sekmēs arvien labāku rezultātu sasniegšanu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces)
ANGLIJAS RAŽOJUMI.
★ PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM. ×
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

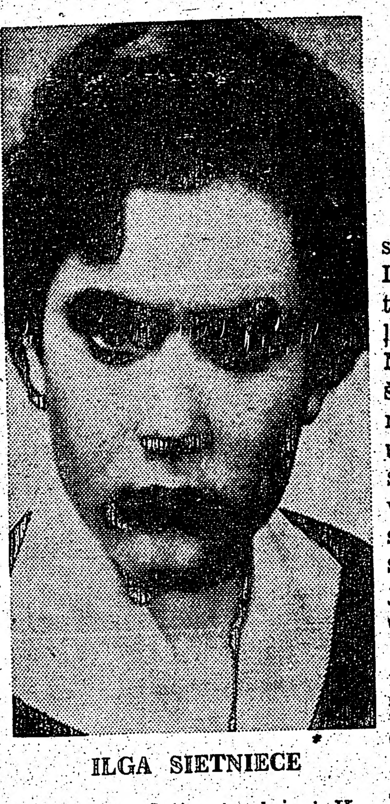

ILGA SIETNIECE

no Rietumvācijas ieceļojusi Kanadā un uz pastāvīgu dzīvi apmetusies Toronto.

Šī gada aprīlī viņa beidza Minsteres latviešu ģimnaziju un tagad savu nākotni sākusi veidot šeit.

Ilga ir bārene: viņas māte nomira pirms 4 un tēvs pirms 2 gadiem. Lai jaunā latviete varētu pabeigt ģimnaziju, par viņu rūpējās Toronto latviešu Austrumu draudzes dāmu komiteja, maksājot skolas naudu $120.- gadā. Bet apzinīgās un izpalīdzīgās latvietes ar to vien neapmierinājās — viņas apņēmās Ilgu ievadīt dzīvē un nostādīt uz savām kājām. Tāpēc dāmu komiteja ar I.Stagavu priekšgalā Ilgu izsauca uz Kanadu, sedzot visus viņas ceļa izdevumus, gādājot par pajumti un iztiku, šīm vajadzībām iegūstot līdzekļus no sarīkotās loterijas.

Tagad Ilgai sagādāts darbs kādā latviešu ģimenē. Kad viņa būs iepazinusies ar šejienes apstākļiem un ievingrinājusies vietējā angļu valodā, Ilga mācīsies par laboranti, pie kā palīdzīga būs dāmu komiteja.

Vienīgajā latviešu ģimnazijā brīvajā pasaulē Ilga ieguvusi ne tikai labu vispārējo izglītību, bet izkopusi arī savu latvisko pašapziņu un nacionālo stāju. Tas ir stingrs pamats jaunavas nākotnes veidošanai kā piederīgai pie latviešu tautas.

Ilga ir sirsnīgi pateicīga savām labdarēm, kas par viņu kā bārenīti rūpējušās vairākus gadus un tagad devušas iespēju iekļauties latviešu sabiedrībā, gādājot arī par iespējām kļūt patstāvīgai.

Tas ir Austrumu draudzes dāmu komitejas dziļi patriotisks veikums, par ko apzinīgajām un čaklajām latvietēm pienākas visas trimdas saimes pateicība.

RAIDĪJUMS GARDĒŽIEM

Transkanadas raidītājs 12. decembrī sāks 13 nedēļu raidījumu seriju, lai iepazīstinātu namamātes ar dažādu tautu ēdienu gatavošanas īpatnībām. Šai radījumā piedalīsies dažādu etnisko grupu pavāri, un pirmais raidījums būs veltīts dāņu virtuvei. 19. decembrī seko franču, tad skotu, spāņu, poļu, ķīniešu, japāņu, pakistaniešu un citu tautu ēdienu receptes.

Raidījumu serijai beidzoties, receptes varēs pieprasīt CBC raidītājā, Box 500, Toronto. Raidījums ilgs vienu stundu — no pl. 2.03 — 3.00 p.p.

Krievi krāpj tūristus ar kaviāru un degvīnu

(LZA) Gandrīz ikviens tūrists, kas ar lidmašīnu ierodas Pad. Krievijā, tūdaļ dodas lidlauka restorānā, lai baudītu izslavināto krievu kaviāru un „vodku".

Komūnistu Krievijā pastāv nerakstīts likums, ka katram un visur ir jāzog. Komūnistu dižvīriem patlaban liela galvas lauzīšana, kā novērst zādzības lidlauka restorānā, lai neciestu ārzemju tūristi. Pirms kāda laika čeka apcietināja Maskavas lidlauka restorāna vicedirektoru M. E. Sidorovu, kurš bija licis uz maizītēm likt tikai 10 gramu kaviāra, minimāli noteikto 25 gramu vietā. Bez tam šis pats direktors bija licis pasniegt zemākās šķiras degvīnu, iepildot to skaistās pudelēs. Ar šādu tūristu krāpšanu direktors bija iebāzis kabatā prāvas summas. Jauno dir. Putjevskiju pēc 2 mēnešiem arī apcietināja, jo bija turpinājis priekšgājēja paņēmienus, bez tam pienākts kaviāra un 20 desu luņķu zādzībā.

ZVIEDRIJAS DV TURPMĀKAIS DARBS

Zviedrijas DV zemes paplašinātā valdes sēde notika 27. novembrī sērkociņu pilsētas Jenčepingas DV nodaļas viesmīlīgajā paspārnē.

Sēdē piedalījās valdes priekšsēdis A. Oše, valdes locekļi Z. Dzelme, V. Jaunzems, L. Talters, kā arī atsevišķo DV nodaļu valžu locekļi vai to pārstāvji. No Gēteborgas nod. bija ieradušies V. Pundiņš un R. Jurjaks, no Stokholmas — I. Freimanis un V. Pole, no Eskilstunas — R. Šmitainis, kas ir arī valdes revidents, no Jēčepingas — R. Jansons un A. Ķemme,no Vesterosas — J. Vikmanis, ir arī valdes jaunatnes nozares referents, u. c.

Par galvenajiem jautājumiem izvirzījās: jaunatnes piesaistīšana turpmākā darbā, aktivitātes celšana nodaļās, palīdzības darbs aiz dzelzs aizkara, turpmākie darbības plāni u.c.

Pārrunājot jaunatnes piesaistīšanu DV darbam Zviedrijā, debatēs izskanēja doma, ka pie jaunatnes it kā daļējās atraušanās no veicamajiem uzdevumiem lielāko tiesu vainojama vecākā un vidējā paaudze pati. Bet šī problēma nekādā ziņā nav īpaši drāmatizējama, jo daudzi piemēri šeit pat Zviedrijā liecina, ka no jauniešu vidus radušies aktīvi un nopietni sabiedriski darbinieki. Valde konstatēja, ka jāmeklē modernāki veidi jaunatnes ieinteresēšanai par latviešu trimdas uzdevumiem un pienākumiem. Apsvēra konkrētus plānus, kā jaunatnes apzināšanas darbs nākotnē strauji kāpināms. Šajā sakarā atzīmējams lēmums, ka pie katras nodaļas izraugāms jaunatnes darbinieks no pašu jauniešu vidus, lai tas stātos ciešā kontaktā gan ar apkārtējo latviešu jaunatni, gan ar DV Zviedrijas zemes valdes jaunatnes nozares vadītāju J. Vikmani. Pēdējam savukārt uzdeva šā rastos kontaktus enerģiski padziļināt un paplašināt. Zviedrijas DV šaušanas sacensību kārtotājs R. Jurjaks norādīja, ka ārkārtīgi lielu interesi jauniešos radījis šaušanas sports, kā to liecināja šī gada meistarsacīkstes. Būtu ievērojami arī citi sporta veidi. J. Vikmanis norādīja, ka bez sporta būtu veicināmas arī citas, it īpaši kultūrālās un sabiedriski-politiskās nodarbības. Valde norādīja, ka jaunatnes darba veicināšanai, tā neliegs arī savu materiālo atbalstu. Valdes locekļi uzsvēra, ka DV nav nekāda tieksme pārņemt vai traucēt jaunatnes darbu tajās vietās, kur tas jau notiek. Valde konstatēja, ka tā lielā mērā visu pagājušo laiku jaunatnes darbu ir atbalstījusi gan morāli, gan arī materiālā plāksnē (kā piem., šaušanas sacīkšu izkārtošana un balvu ziedošana ELJAs kongresa laikā Gēteborgā; ar līdzekļiem atbalstītas Zviedrijas jaunatnes dienas, u.t.t.). A.Ķemme norādīja, ka jaunatni no latviešu sabiedrības atbaidot trimdinieku nesaskaņas un rīvēšanās. Debatēs izskanēja doma, ka šādas rīvēšanās ir arī citās tautās (piem., zviedru, vācu, u.t.t.), jauniešiem vajadzētu izskaidrot, kur meklējami šo nesaskaņu iemesli.

Runājot par DV nodaļu turpmākā darba aktivizēšanu, valde konstatēja, ka darbs uz vietām šad tad atstāts par daudz pašplūsmei. Sēdes dalībnieki apsvēra, kas būtu darāms ar to biedru skaitu, kas lielākā vai mazākā mērā pastāv tikai „uz papīra". Šajā japtājumā nekādu konkrētus lēmumus valde vēl nepieņēma, bet lūdza nodaļu valdes pētīt apstākļus uz vietām un pārliecināties par nodaļu biedru interesi un uzticību DV organizācijas darbam. Bez tam norādīja, ka DV biedra stāvoklis nav savienojams ar pasīvitāti. No savas puses valde apliecināja, ka turpmāk enerģiskāk piedalīties nodaļu darbības veicināšanā. L. Talters atzina, ka turpmāk arī zemes vēldes sēdes būtu izkārtojamas tā, ka tās ikreiz notiek citas DV nodaļas paspārnē. Šie gadījumi tad izmantojami, lai zemes valdes locekļi nāktu ciešākā kontaktā ar vietējās nodaļas valdi, tās problēmām, kā arī pašiem nodaļas biedriem un viņu darbu. Sēdes dalībnieki atzina, ka DV biedriem nebūtu vēlams iejaukties latviešu koloniju vietējos strīdos un nesaskaņās. Šiem strādiem, katrā ziņā, būtu turami pāri DV organizācijas mērķi un uzdevumi. Šajā sakarā sēdes dalībnieki apskatīja Gēteborgas latviešu kolonijas situāciju, kur pēdējā laikā atsevišķu latviešu novirzienu starpā stāvoklis stipri saasinājies un zināmā mērā nedaudz atsaucies arī uz DV nodaļas darbu. Kā Geteborgas nodaļas pārstāvis V. Pundiņš raksturoja, tad Geteborgā un ap to pašreiz eksistē ap 20 dažādu latviešu biedrību un grupu. Valde lūdza Geteborgas DV nod. šajos asumos neiejaukties un mēģināt no šīm nesaskaņām atturēt pārējos biedrus.

Par spīti nelieliem traucējumiem atsevišķo nodaļu darbā, valde konstatēja, ka sabiedrības uzticība DV pasākumiem nav mitējusies, bet turpina augt. Tas

(Nobeigums 6. lpp.)

KANADĀ

TORONTO

● „Dainas" koŗa ārkārtējā pilnsapulcē viens no svarīgākajiem jautājumiem bija izraudzīt korim diriģentu, jo līdzšinējā diriģente Austra Andersone, kas veica koŗa diriģēšanu pēc Ērikas Freimanes aiziešanas aizsaulē, bija pēkšņi aiz personīgajiem iemesliem koŗa diriģēšanu atstājusi. Koristi viņas aiziešanu uzņēma ar nožēlu un ar bažām sekoja jauna diriģenta piesaistīšanas iespējām. Pilnsapulces dalībnieki ar aplausu šaltīm uzņēma ziņu, ka diriģenta pienākumus uzņēmies koŗa mūža goda biedrs komp. Jānis Cīrulis, kas ir tuvs „dainiešu" draugs un dzīvojis korim līdz tā gaitās. Kaut gan J. Cīrulim ne visai teicama veselība, komponists, sekodams „dainiešu" aicinājumam, uzņēmies vadīt kori, kamēr to varēs nodot drošās rokās. Koristi, aizejošai diriģentei Austrai Andersonei izteica pateicību un nolēma viņai pasniegt velti par veikto darbu koŗa labā.

● Toronto latviešu studentu kopas Ziemassvētku eglītes vakars notiks piektdien, 16. decembrī, pl. 7 vakarā igauņu jaunajā namā, 958 Broadview Ave. Eglītes vakaram paredzēta īpaša programma un pašapdāvināšanās. Pie igauņu nama ir labas mašīnu parkošanas iespējas.

Toronto latviešu studentu kopa rosīgi sākusi gatavoties savam kārtējam karnevālam „Nakts Latīņu kvartālā", kas solās izvērsties par vienu no iespaidīgākajiem karnevāliem nākošajā sezonā. Par sarīkojuma vietu izvēlēta Leaside Memorial Gardens zāle, kur ir arī plašas auto mašīnu parkošanas iespējas.

● Toronto latviešu katoļu vienības bērnu Ziemassvētku eglītes vakars notikš 26. decembrī, pl. 4 p.p. Sv. Miķeļa katedrāles draudzes zālē. Svētbrīdis un bērnu priekšnesumi. Ieradīsies arī Ziemassvētku vecītis ar dāvanām.

● Toronto DV nodaļas Vanadžu kopa nodevusi Ziemassvētku veltēm tautiešiem izsūtījumā $200,-, un cietējiem tautiešiem, kas atgriezušies no izsūtījuma dzimtenē, $120.-. Mūsu grūtdieņu veltēm Kanadā novēlēti $150.-. Regulāri aprūpējamiem (12 ģimenēm) Eiropā Ziemassvētku veltēm novēlēti $180.-.

● Mežkopju kopa sanāksme notika 3. decembrа v. karā mežz. A. Blūma ģimenes mājā. Bija ieradušies visi Toronto apzinātie kopas biedri. J. Kurps nolasīja N. Austriņa sagatavoto referātu par latviešu meža darbinieku dzīvi Kanadas ziemeļos. Referātam sekoja pārrunas. Kopas dalībnieki baudīja majastēva un mājasmātes sirsnīgo viesmīlību. Kopa nosūtījusi $60.- Ziemassvētku veltēm grūtdieņiem, bij. latviešu mežu darbiniekiem Vācijā.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija ik gadus atceras Draudzīgā aicinājuma dienu ar kādu sarīkojumu. Un šis dienas atceres gadījumā labvēļi atceras ģimnaziju ar dāvanām. Kā pirmo dāvanu ģimnazija jau saņēmusi DV teātra izrādi „Mālu Ansis", ko uzvedīs Draudzīgā aicinājuma atceres gadījumā 29. janvārī, pl. 5 p. p. Sv Andreja baznīcas zālē. Pēc teātra izrādes būs tradicionālais tējas galds ģimnazijas labvēļiem. Ģimnazijai ir savs labvēļu pulciņš, kas ģimnaziju atceras ar ziedojumiem gan ar $50,- vai $5.-, un ģimnazijas vadība cer, ka labvēļu pulciņš vēl pieaugs, tā palīdzot nodrošināt ģimnazijas rītdienu.

● TLB dāmu komitejas rīkotā Ziemassvētku vakarā, 17. decembrī TLB namā, uzvedīs B. Senkēvičas sacerēto Ziemassvētku uzvedumu F. Lintiņa režijā, piedaloties sieviešu dubultkvartetam „Līgai" V. Lintiņas vadībā un tautas deju kopai. Dāmas cienās viesus ar seno Ziemassvētku gārdumiem un padzērieniem.

● Saimniecisko darbinieku biedru vakars 4. decembrī bija kupli apmeklēts, un saimnieciskie uzņēmumi bija arī kupli pārstāvēti, it sevišķi Roncesvalles latviešu saimnieciskie pasākumi, latviešu kreditsabiedrība u. c. Vakarā bija ieradies LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis, kreditsabiedrības valdes pr-dis A. Svenne u. c. V. Bebris demonstrēja interesantu krāsu un skaņu filmu. Loterijā — „Lotus" puķu veikala dāvāto puķi laimēja A. Kaktiņš, bet A. Kristapsona dāvāto „desas līkumu" ieguva E. Tauriņa, un konjaka pudeles laimīgo lozi bija ieguvusi A. Kreile. Dāmu komiteja E. Dumpes vadībā bija daudz pūlējusies, sagatavojot bagātīgu cienasta galdu. Vakars noritēja labas omulības sajūtā un sadraudzīgā noskaņā. Atskanēja arī pa dziesmai, un deju mīlotāji līksmojās pie skaņu lentes mūzikas.

● J. Jaunsudrabiņa „Jo pliks, jo traks" teātra izrādi pag. sestdien Sv. Andreja baznīcas zālē (šīs izrādes ienākumus DV Kanadas teātris dāvāja TLB sestdienas skolai) noskatījās ap 200 teātra mīlotāju. Rīkotāji bija gan rēķinājušies ar vairāk apmeklētājiem, bet izrāde tomēr dos skolas darba atbalstam ap $120.-, par ko skolas saime izrādes dāvātājiem ir ļoti pateicīga.

● „Gaujas" gaidu, „Rīgas" 72. un „Tērvetes" 19. skautu vienību kopīgs Ziemassvētku eglītes vakars sestdien 10. decembrī, pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās.

● DV Kanadas teātra 10 gadu jubilejas izrāde sestdien, 10. decembrī, pl. 8 vakarā Ontario Karaliskā mūzeja zālē. Uzvedīs H. Ibsena drāmu „Jons Gabriels Borkmans". Ieejas biļetes $2.50, $2.-, $1.50.-. Skolēniem puscenas.

● Māc. A. Čops salaulājis Edvardu Punku un Ireni Kazāku. Kristījis Diāsu, Ingrīdu Paegli, Arvida un Mirdzas meitiņu.

● Pirmās ev. - lut. draudzes dāmu komiteja rīko draudzes bērnu Ziemassvētku eglīti svētdien, 18. decembrī, pl. 3 p.p. Sv. Andreja baznīcas telpās. Eglītes sarīkojumu ievadīs ar bērnu dievkalpojumu, svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem un dziesmām. Pēc tam būs bērnu teātris, ko sagatavojis H. Miķelsons, dekorējumu dos mäksl. J. Zuntaks. Ieradīsies Ziemassvētku vecītis; būs arī rotaļas.

● TLB sestdienas skola ievadīs savu Ziemassvētku brīvlaiku ar 17. decembrī, kā pēdējo mācību sestdienu pirms svētkiem, bet mācības atkal atsāks sestdien, 7. janvārī.

● Ev. lut. Sv. Jāņa draudzes koŗa valdes pr-ce Z. Asmusa izsaka sirsnīgu pateicību visiem,

(Nobeigums 8. lpp.)

Bērnu žurnāla Mazputniņš

saimniecības daļa piedāvā Ziemassvētku dāvanai žurnāla 1960. g. komplektu (12 burtnīcas) par $4.-. Parastā abonēšanas maksa ir $6.- gadā. Naudas pārvedumus rakstīt uz Latvian Children's Magazine vārda, adresējot 254 Bain Ave., Toronto 6, Ont.. Canada.

Pa skuju taku

26. oktobrī Čikāgā miris bijušais Rīgas rūpnieks un provizors Zigismunds Fronckevičs. Nelaiķis dzimis 1891. g. 16. aprīlī Rīgā. Pēc ģimnazijas beigšanas 1909. g. viņš devās uz Krieviju, kur iestājās Kazaņas universitātē studēt farmaciju, kuŗu pabeidza ar diplomu kā farmacijas asistents. 1914. g. viņš turpināja studijas Maskavas universitātē un 1918. g. viņu graduēja kā provizoru un farmaceitu-ķīmiķi. Vēl students būdams, Z. F. jau strādāja pie W. K. Ferreina, kas toreiz bija lielākais farmacijas uzņēmums un aptieka pasaulē. Tur vienā dienā caurmērā pagatavoja 19.000 receptes.

Latvijas patstāvības laikā F. 18 gadus bija Rīgas bērnu un pilsētas slimnīcas farmacijas nodaļas un aptiekas vadītājs.

1921. g. Rīgā nodibināja savu farmacijas uzņēmumu „Medfro", kurš bija lielākais sava veida pasākums Baltijas valstīs. Veļu valstī aizgājušais līdz pēdējām dienām bija dzīves priecīgs un ideju pilns, kaut arī vairs nepaguva tās iedzīvināt, jo stāja pukstēt uzņēmības un spara pilnā sirds.

-ro.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO PL 9-0266.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LASĪTĀJU vēstules

GLUŽI OTRĀDI

Latvijas Amerikā red.:

LA 23. novembra n-rā, komentējot Alberta Kalniņa pamatoto rakstu, kurā daudz taisnības, tautietis -ks, Toronto, saka, ka Niksons kā ASV prezidents līdzinātos nullei, ka demokratu partija ir reiz izvedusi Sav. Valstis no chaosa, kurā to noveduši republikāņi, tādēļ nesot brīnums, ka amerikāņi dievinot Rūzveltu. — Ievērojot balsošanas rezultātus, redzams, ka ir gluži otrādi — amerikāņu nācija „ļoti vāji" stāv par demokratu idejām, jo tikai ar nepieredzēti mazu balsu vairākumu tika ievēlēts viņas izraudzītais kandidāts.

Mag. iur. E. Lapiņš.

VAI AUTO IR TIK LABS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Daudziem mūsu tautiešiem medus mēneši vai gadi ar tik izslavēto auto ir beigušies. Jā, bez tā var iztikt. Kāpēc? Iemesli ir dažādi un, objektīvi vērtējot, tos nedrīkst ignorēt. Labi, ja esat fiziskā darbā, bet ja lielākā kantorī strādājat — kad dabūjat kustēties? Bez fiziskas piepūles drīzi vien sirds sāk protestēt, Prof. H. Buduls kādā no savām grāmatām saka, ka auto bojājot sirdi; te pirmām kārtām domāts gan vadītājs, kuram atbildība un uztraukumi. Vai maz dzirdēts, cilvēku pie stūres, pat pie mazas sadursmes ķer trieka. Man pēc daudzu gadu braukšanas nu ir iespēja nebraukt un cik sirds jūtami atpūšas no satiksmes satraukumiem. Un kāds liels atvieglinājums kabatai, kad atkrīt nodokļi, remonti apdrošināšana, benzīna iegāde! Dažas Eiropas tautas to izprot — nemet vis divriteņus nost, bet pie tiem stingri turas. ASV sūtnis Val. Petersons, ierodoties savā darba vietā Dānijā, bija pārsteigts, ka ielas mudž no riteņbraucējiem, un drīz vien tiem piebiedrojās! Un viņš, vēl sūtnis būdams, nebūt nekaunējās. Šinī krastā ļaudīm ir ne tikai motormanija, kā amerikāņi saka, bet arī grezno modeļu sērga un manija, kas lietu vēl komplicē.

— em., ASV.

PRASĪTĀ ATBILDE

Latvijas Amerikā redakcijai:

Tā ir katra lasītāja privilēģija izteikt laikraksta slejās savas personīgās domas par rakstiem, kas patīk vai nepatīk. Bet citādi ir ar Kalniņa kungu, kas sakās reprezentējot latviešu vairākuma domas.

Neviens neuztraucas par Kalniņa kunga „Denkerkām" pirms vēlēšanām, bet, liekas, nevietā un nelaikā bija izgāzt savas dusmas vienā piparotā rakstā pēc vēlēšanām pret nākošo ASV prezidentu, kura rokās atradīsies arī mūsu liktenis.

Liekas, mums ir reta izdevība un jau laiks mācīties dzīvot lielo demokratiju principos, kur politiķiem ir jāatbrīvojas no personīgā, ja viņš grib runāt tautas vārdā un cer ar to tai pakalpot. Kalniņa kungs vēl stipri dzīvo tai pašā „Perona" audzināšanas garā, kuŗu viņš šķietami nosoda.

Šīs vēlēšanas ASV ir bijušas tās skaistākās, kādas vispār atceros. Te sacentās divi jauni savas tautas ideālisti, kuŗu sauklos bija tie paši ideāli — cīnīties par varenāku ASV un par visu tautu brīvību. Mūsu pienākums, ieskaitot Kalniņa kungu, bija vienotiem nostāties aiz ievēlētā prezidenta, kā to skaisti praktizē šī lielā, brīvībā izaugusī tauta. Bet Kalniņa kungs labāk bija izvēlējies sākt cīņu pret

(Nobeigums 8. lpp.)

TAUTIEŠI! VISIZDEVĪGĀK UN VISVIENKĀRŠĀK SAVU DZĪVĪBU JŪS VARAT APDROŠINĀT
TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ. Zvaniet HU 3-9283 vai LE 3-4037.

BALTĀ NAMA BRUŅINIEKS

Ceļojošā teātra viesizrāde — Anšlava Eglīša „Pēc kaut kā otrā, nezināma . . ." Portlandē, Oregonā, ASV.

Ādolfs Kaktiņš ar šo Anšlava Eglīša lugu atzīmē savā mūža 75 gadus. Desmit gadu viņš piederēja drāmai, vairāk kā 30 gadu latviešu operai un dziesmai. Līdzīgi mūsu teātra tēvam A. Alunānam, arī A. Kaktiņš gara ceļojumā pa Kanadu un Savienotajām Valstīm atvadās no saviem cienītājiem. Visur viņš ir saņemts ar mīlestību. Pateicībā ir pieminēts viņa devums latviešu mākslai, viņa mākslinieka gaitas no mazā Rīgas nomales „Auseklа" teātrīša līdz Latvijas Nacionālajai Operai — mūsu Baltajam namam! Kas reiz redzējis, vai tam var aizmirsties A. Kaktiņa dzēlīgais Mefistofelis, Daimons, varmāka Skarpija, skaistuma apdvestais Volframs, trauksmes pilnais Lāčplēsis (J. Mediņa operā) u.d.c.

Bet visi A. Kaktiņa mūža piemētāji šajos mākslinieka atceres svētkos ir piemirsuši vēl vienu daudzināmu mūzu — dzejoļu rakstīšanu. A. Kaktiņš ir rakstījis arī dzejoļus, kuri gan atklātībai maz zināmi. Tie ir ironiskas sentences, impresijas, veltījumi saviem draugiem. Tikai trīs dzejoļi ir nodoti atklātībai: Aleksandra Mierlauka 50 gadu mākslas darba jubilejai veltītie atzinīgie vārdi:

„Nedod, draugs, man jautras dziesmas,
Nevaru tās skandināt . . ."

Šis dzejolis rakstīts okupācijas gados, A. Žilinska komponēts, Ad. Kaktiņš to tik izjusti toreiz dziedāja savos koncertos.

Savu fanātisko pieķeršanos mūžīgai dailei A. Kaktiņš ir izteicis garākā dzejolī „Mana Mūža." Tas iespiests Latvijas Preses b-bas gada grāmatā 1936. gadā. Tajā, cita starpā, viņš saka:

„Tu mana sapņu telka esi,
Man bezgalīgas ilgas nesi,
Tu dzīvība un nāve arī . . ."

Brīvās Latvijas gados, arī abu okupāciju laikos Ad. Kaktiņš daudz koncertēja kopā ar Mariju Vētru. Kāds koncerts palicis neaizmirstamā atmiņā. Tas bija 1941. gada pavasarī, kad Latvijas valsts konservatorijas zālē abi dziedoni dziedāja Emīla Dārziņa dziesmas. Dziesmas iejūsmināja klausītājus. Bija daudz sarkanu un baltu ziedu. . . [illegible] mākslinieku parakstus uz programmām. Trimdas gados ir saglabāta šī koncerta programma ar Ad. Kaktiņa, M. Vētras, L. Garutas parakstiem. Cik to pacilāju, atmiņā dzirdu Ad. Kaktiņa toreizējo vēlējumu: „Lai Dievs jums palīdz!"

Kādā savā rakstā dziedonis saka: „Dziedoni nerada ne skolas, ne skolotāji. Par dziedoni ir jāpiedzimst. Kam šūpulī lielā dabas dāvana, — tas nekur nezudīs; agri, vai vēlu, viņš savu ceļu atradīs."

Dzimtenē A. Kaktiņš saņēma vairākus godinājumus, arī augstāko — Tēvzemes balvu. Trimdā viņa godināšana ir daudzkārt vienkāršāka, bet, varbūt, dziļāka sirsnībā.

Ir skumji domāt par šo izrādi, kurā reizē godinām lielo mākslinieku — viņa mūža atceres dienā — un arī atvadāmies. Kā jaunībā viņš 1902. gada Ziemassvētkos sāka savas skatuves gaitas kā rekrūšu vadonis „Lenorē", tā tagad, pēc 58 gadiem, tās noslēdzas tālu no dzimtenes.

30. novembra vakars Portlandē, Ādolfa Kaktiņa atvadu izrādē, bija pulcinājis pilnu Pythian ēkas senējo zāli.

Izrādei sekoja A. Kaktiņa godināšana. A. Petrēvics sveica no Oregonas latviešiem un pasniedza aploksni un adresi. L. Rittmane un R. Damberga kopā ar sveicieniem no Portlandes latviešu sievietēm — vakarētājām — nodeva krāšņu latvisku segu un ziedus. Dzejnieces Z. Lazdas Fonda vārdā sveicienus nesa J. Krigens un M. Ūdre (grāmata un rozes), Z. Ritmanis sveica A. Kaktiņu ar senu attēlu no „Uguns un nakts" pirmizrādes, vēlējumu izsakot Lāčplēša vārdiem:

„Vai esmu mūžīgs,
Tas man nav teikts,
Bet zinu, ka mūžam
Netikšu veikts."

Skatītāji ilgiem aplausiem un ziediem sveica A. Kaktiņu un viņa līdzgaitniekus izrādē — Almu Maču, Kseniju Branti, J. Šabertu — un pateicās par skaisto sniegumu, kas paliks ilgi atmiņā.

Kad 4. decembrī Takomā, Vašintonas valstī ceļojošā teātra turneja noslēdzās, Ādolfs Kaktiņš atgriezās saulainajā Sanfernando ielejā — Kalifornijā, lai palmu paēnā turpinātu rakstīt savas atmiņas un vēlreiz atsaukt savā mūžā tēlotos tēlus, laika un darba biedrus, kuri latviešu kultūrai un mākslai tik daudz devuši. Lai nepietrūktu spēka Ad. Kaktiņam šīs atmiņas nobeigt! Sirsnīga pateicība Ceļojošā teātra izrādes dalībniekiem, kas iegriezās mežonīgajā Oregonā.

Z. Ritmanis.

Anšlavs Eglītis ar savas lugas varoņiem — A. Kaktiņu, J. Šabertu, A. Maču un Ks. Branti šaržista H. Berga skatījumā.

Eduards Freimanis

RIETĀ

Manos miegainos kalnos
Stari raudājot dziest.
Mirdzums debesu galmos,
Ēnas ezeros briest.

Sirmā tālumā veros
Gaismu izslāpis dzert.
Brienu siliņu ceros
Zilus taureņus ķert.

VOLDEMARS SALNA IEKAŖO ŅUJORKU

KLAUSĪTĀJA PIEZĪMES UZ PROGRAMMAS MALĀM

„Pirms trim vai četriem gadiem te bija kādi trīsdesmit cilvēki, bet tagad zāle pilna!" pagājušajā sestdienā izsaucās kāds apmeklētājs, ieejot „Carnegie Recital" hallē uz Voldemāra Salnas koncertu.

„Un nākošo reizi visi vairs netiks iekšā," pēc koncerta sprieda citi. To pulkā bija dziedātāji, mūziķi, literāti un mākslas cienītāji, kurus parasti redz latviešu sarīkojumos.

V. Salna ir ļoti audzis, viņš pie savas balss rūpīgi strādā. Tagad tikpat brīnišķīgs ir piano kā forte. Viņam ir arī Dieva dota balss un mūzikālā izjūta. Nu viņš cienīgs lauzties Ņujorkā uz augšu, — tādi bija klausītāju vērtējumi, kas beigās skanēja visapkārt. Mākslinieku tad ielenca ne tikai draugi un paziņas, bet sajūsmā klāt gāja arī pat sveši cilvēki, pateikdamies un laimes vēlēdami.

Es nezinu, ko teiks svaidītie kritiķi, bet man arī koncerts ļoti patika.

Ir mīļa Māras zeme,
Tik silti sirdij tiek;
Pie krusta ceļa malā
Bērns baltu puķi liek.

Ar šīs dziesmas vārdiem, ko dzirdējām piedevās, manuprāt, mākslinieks brīnišķi klusinātā balsī apliecināja savu varēšanu mākslā un reizē arī savās jūtās mūsu piemeklētai tēvzemei. Likās, ka sirds viņam drebēja līdz, un dziesma skanēja kā lūgšana. Operu ārijās spīdēja augšas, visu tenoru sapnis un aplausu devējas. Plūda balss vareni un spēcīgi arī citos posmos, mūzikālais pārdzīvojums veidojās dabīgi un tekstam atbilstoši, tā kā klausoties ar aizkustinājumu bija jādomā: te dzied latvietis, uz kuru varam būt lepni. Programmā daudzie krustiņi, ko pievilku, liecināja par atkārtojumiem un piedevām. Publika iesila reizē ar dziedoni un beigās negribēja laist no skatuves vairs projām. Smalkjūtīgs pavadītājs bija ungaru pianists Bela Szilagi, ko iemīlējuši tagad daudzi mūsu koncertdziedātāji. Vēlēsim, lai klausītāju paregojumi V. Salnam nākotnē piepildās!

N. K.

Novēlējums „jūras vilkiem"

Atverot vasarā mirušā slavenā filmu aktiera Hansa Albersa testamentu, izrādījies, ka viņš 100.000 marku kā „Hans-Albers-Stiftung" novēlējis vecu, darbam nespējīgu jūrnieku mītnes paplašināšanai Hamburgā, kur pašlaik dzīves vakaru pavada 83 veci jūras vilki. Hamburgā dzimušais aktieris savā mūžā ar lielu mīlestību un labiem panākumiem tēloja arī jurnieku lomas.

LIELS MĀKSLINIEKS UN CILVĒKS

SKATĪTĀJA ATMIŅAS PAR AKTIERI KĀRLI LAGZDIŅU

Kad telefoni Ņujorkā no mājas uz māju sasaucas, vēsts ir tik smaga, ka balsis runātājiem dreb: miris Kārlis Lagzdiņš. Neviens negrib ticēt, ka tā patiesība.

„Es vēl vakar ar viņu runāju", saka Vella Tobis, studente Kolumbijas universitātē, kur aktieris strādāja beidzamajā laikā. „Pirmoreiz viņš pie manis ienāca ar atslēgu saišķi rokā, ērģeļu klasē, kad es spēlēju „Dievs, svētī Latviju", atceras Vella. „Viņam acis mirdzēja asaras. Un vēlāk, kad viņš zināja, ka te mācās arī latvieši, mēs šad tad aprunājāmies. Bet nekad viņš nesūdzējās par kādu slimību . . ."

To pašu saka arī citi, izbrīnā vaicādami: „Vai tad viņam sirds bija tik vāja?" Bet nu tā tai pašā Kolumbijas universitātē darbā ir apstājusies pukstēt. Tikai tuvinieki un ārsts zināja un baiļojās, ka tas var kādreiz notikt. Citiem lielais aktieris nekad par savām likstām nestāstīja.

Kad man piezvana māc. A. Ozols un pavēsta par viņa aiziešanu, pēkšņi liekas, ka pasaule ir daudz tukšāka, tumšāka. Ar Kārļa Lagzdiņa nāvi ir apdzisusi ne tikai liela zvaigzne uz latviešu teātra skatuves, bet reizē zudis arī liels cilvēks

Kā aktieri Kārli Lagzdiņu iemīlēju jau Latvijā uz Nacionālā teātra skatuves. Ir tiešām tā, kā lasīju agrāk kādā žurnālā: viņš ir radījis veselu tēlu bataljonu, kur baskājim zēnam stāv blakus cēls bruņinieks, un bīstams slepkava draudzīgi sarunājas ar policijas prefektu. Jānis Grīns Kārli Lagzdiņu, apcerēdams viņa 35 gadu skatuves darbību, jubilejas rakstā dēvē par „aktieri simtveidi". Un tāds viņš tiešām arī bija. Viņa lomu skaits sniedzas pāri trijiem simtiem. Atmiņā gaiši iznirst: sērs Tobijs, Frančesko Goja, Fušē; no Blaumaņa lugām nāk Ābrams, Taukšķis, Iņķis; nāk Čomiņš no Zvaigžņu pulkiem, nāk hercogs Alba, inspektors Gūls, nāk vesels bars vēl aiz viņiem. Kārļa Lagzdiņa radītie tēli ir tik spilgti un dzīvi, ka, liekas, es vēl nesen esmu sēdējis Nacionālajā teātrī un ar programmu rokās satraukts gaidījis, kad vērsies priekškars un parādīsies barons Bundulis — tik zīmīgs — izskatā, kustībās un valodā, it kā no kādas muižas nupat būtu uzkāpis uz skatuves. Visa plašā skatītāju saime dreb smieklos, kad parādās Kārlis Lagzdiņš . . .

Tāpat tas bija Vācijā, nometņu laikos. Fuldas nometne nebija liela, bet mēs pūlējāmies, lai Mērbekas teātris varētu arī pie mums iegriezties. „Es atkal gribu redzēt Kārli Lagzdiņu un izsmieties tā no sirds", daudzi gadīdami teica. Un neviens nepievīlās. Par Kārļa Lagzdiņa radītajiem tēliem, ko redzējām Šekspīra „Divpadsmitajā naktī" un Anšlava Eglīša „Kazanovas mētelī" vēlāk avīzēs lasījām: „Malvolio smīdināja pat visdrūmāko skatītāju" . . . un „Lamberts bija vienkārši lielisks un neaizmirstams" . . .

Un tad jauni tēli pāri okeānam Ņujorkas latviešu teātrī. Tie mums vēl visiem atmiņā.

ASV es ar Kārli Lagzdiņu iepazinos arī kā ar cilvēku, tā saucamajā maizes darbā. Pašā sākumā viņš vēl nebija Ņujorkā. Un tad kādu vakaru, kad es sēdēju pie mūsu kopējā drauga Bruno Igala, viņš ierunājās: „To Kārli Lagzdiņu vajadzētu dabūt uz Ņujorku: ģimene ir te, bet pašam jāstrādā Bostonā." Tūlīt pieprasījām tālsarunu ar Bostonu, jo Manhetenas kolledžā, kur toreiz strādājām kādi 15 latvieši, bija pašreiz brīva vieta. „Jā, viss jau būtu labi," Lagzdiņš ļoti pateicīgs atbildēja, „bet kā lai es bez iepriekšējas uzteikšanas aizeju?"

Mums neizdevās viņu pierunāt, ka Amerikā tas nav nekas sevišķs, un te ar citiem nerēķinās. „Tāds ir Kārlis Lagzdiņš," Igals toreiz noteica. Tikai vēlāk, kad ar veco darba vietu viss bija godam nokārtots, Lagzdiņš pārnāca uz Ņujorku un kļuva, kā mēs toreiz ar humoru viens otru mēdzām dēvēt, „kolledžas zēns".

Kolledžā mums bija trīs Kārļi un Lagzdiņu mēs drīz vien iesaucām par Liel-Kārli, jo viņš augumā bija visdižākais. Pirmajā rītā Liel-Kārlis smaidīdams ar darba rīkiem nostājās kā karavīrs uz fronti un atkārtoja visu, ko mēs bijām samācījuši: „Putekļi jānoslauka, vecās avīzes jāsavāc, grīdas jāpārstaigā ar sauso mapi . . ."

Ātri Liel-Kārlis ne tikai darbā, bet arī sadzīvē kļuva mūsu cilvēks: sirsnīgs, vienkāršs, kolēģiāls. Mēs atplēstām mutēm klausījāmies, kad viņš pie pusdienas galda stāstīja kādu anekdotu. Tad likās, ka mūsu vidū sēž Aleksis Mierlauks, tik pilnīgi Liel-Kārlis atdarināja viņa runas veidu un balsi.

Pa vakariem Kārlis Lagzdiņš gāja Tautas augstskolā un beidza namziņu kursus. Tad mēs viņam „piešķīrām" diplomu pēc visām kolledžas ceremonijām. Mūsu pārziņā bija arī noliktava, kurā glabājās melnās cepures un talāri. Latviešu grupa sagāja kopā un ataicināja Liel-Kārli un bijušo bankas direktoru Miķeli Puļķi, kas arī bija beidzis namziņu kursus. Abiem mēs, „kolledžas zēni" nu uzģērbām studentu melnos talārus un uzlikām galvā stūrainās cepures ar bārkšķu puškiem. Pēc tam svinīgi tika pasniegts katram rullis ar „beigšanas diplomu". Liel-Kārlis savu lomu tēloja tik labi, ka mums aizmirsās, ka viss ir tikai „tejāteris".

Latviešu pulciņam tā bija skumja diena, kad Kārlis Lagzdiņš Manhetenas kolledžu atstāja, pāriedams citā darbā. Sirdī tomēr palika jauka atmiņa, ka esam dzīvojuši kopā ne tikai ar lielu mākslinieku, bet arī ar lielu cilvēku, kam tāla iedomība un lepnums.

Kad Kārlim Lazdiņam Ņujorkas latviešu teātris rīkoja 35 gadu skatuves darbības atceri, no Manhetenas kolledžas bijām aizgājuši arī daudzi citi latvieši. Bet šai reizē bijušie „kolledžas zēni" sasaucās un sprieda, ka nu Liel-Kārlim pa īstam būtu jāvelk mugurā krāšņs goda mētelis un jāliek galvā mākslas doktora cepure ar zelta bārkstīm. Bet tā kā tāda tradicija, godinot izcilos māksliniekus, vēl nav ieviesusies, tad „kolledžas zēni" savu bijušo darba biedru sveicināja, kā parasts, ar balvu, pielikdami tai klāt novēlējumu:

Vēlam, lai tā diena ir patuvi,
Kad Tu atkal atgūsi skatuvi,
Tad vairs kā kalpa zēns nebūsi lonēts,
Tikai par tēlu karali kronēts."

Mūsu vēlējums tomēr nepiepildījās . . .

Nikolajs Kalniņš.

Kultūras apskats

● Gleznotāja Ilgvara Šteina darbu skati slēdza 3. decembra vēlā vakarā. Pats mākslinieks, darba apstākļu kavēts, nevarēja uzņemties tālo ceļu no Halfiaksas, un darbu skatē mākslinieku pārstāvēja viņa dzīvesbiedre Ārija, uzņemdamās garo ceļa mērojumu un atvedot līdzi 19 darbus. Kaut gan darbu skate nebija laikus izziņota presē, tā bija kupli apmeklēta, par ko Ā. Šteine bija īpaši iepriecināta. Pārdoti 5 grafikas darbi, 2 akvareļi, 1 tušas zīmējums un 1 eļļas darbs, kā arī saņemti 5 pasūtinājumi. Ja īsajā skates laikā pārdots tik kupls skaits darbu, tas norāda, ka mākslinieka īpatnējā krāsu kompozicija un meistariskā technika mākslas darbu cienītājos ieguvusi lielu atsaucību. Atvadoties Ā. Šteine izteica prieku par iespēju sarīkot Toronto mākslinieka darbu izstādi un par publikas atsaucību, izsakoties arī par eventuāli daudz plašākas mākslinieka darbu izstādes noorganizēšanu Toronto tuvāko gadu laikā. K.

GUNTIS ZARIŅŠ

VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA

STĀSTS

Dāvināts leitnantam BERNHARDAM KOSKINAM.

4. turpinājums.

Sargs izlikās vairāk nekā pagodināts. Beidzot bija atradies kāds, kas cienīja viņa gudrību un stāvokļa izpratni. Lielīga dūmu grīste sajaucās ar auksto gaisu.

„Es pats lāga nezinu, bet stāsta, ka, kad divīzija iemesta frontē, mūsu opicieri, atskaitot dažus, sākuši kratīties kā puņķi uz drāts un dabūjuši nervu sabrukumu; tie, kas bijuši gatavi kauties, krituši, ievainoti, vai pazuduši . . . Beidzot visi sākuši ņemt vagu . . ." Pudiķis uzmanīgi klausījās, bet no jau tā sauktās pagātnes ainas izauga vēl kaut kas kroplāks. Vienu Pudiķis tagad zināja — neviens nekā īsteni nezināja par latviešu divīzijas likteni — tā bija kaut kur, tā darīja kaut ko, to komandēja kaut kāds, bet . . . atkal un atkal pacēlās „bet" . . .

„Es kaut ko dzirdēju par Veco?"

„Vecais paliek Vecais — viņš salasījis visus izklīdušos puikas, es domāju tos, kas vēl pie dzīvības, vai vēlas kauties, un tagad ar visiem tiem metot vilnu — mēģinot tikt ārā no ielenkuma. Kā būsi dzirdējis, visi runā par ielenkumu, bet es gan īsteni nezinu, kurš ielenkts. Neviens, man vismaz tā liekas, nezina, kur krievs, kur vācietis . . ." No zaldāta valodas varēja manīt, ka īstenībā viņu nekas neinteresēja. Bet Pudiķis neatlaidās —

„Vecais ar savu kaujas grupu esot atsitis krievus atpakaļ — tā mums stāstīja Berlīnē!"

„Ko tu sauc par — atpakaļ? Un tas nebija Vecais, bet majors Zakakāja."

„Ko es saucu par atpakaļ?" pārsteigts jautāja Pudiķis.

„Nu jā."

„Nu, atpakaļ!"

„Klausies," sargs kļuva nepacietīgs, „ja krievi bija priekšā un aizmugurē un ja mūsējie gāja uz priekšu un dzina krievus uz priekšu, dziļāk Vācijā — kur te nu iznāk atpakaļ?"

„Bet ja mūsējie būtu gājuši atpakaļ . . .", Pudiķis pēkšņi pats aptvēra sava jautājuma muļķīgumu. Viss likās muļķīgs, karš, cilvēki, situācijas — kā milzīgs leļļu teātris. Pakārti pie saraujamiem diegiem, cilvēki lēkāja un smīdināja citus — neviens neprasīja, vai tev patīk smiekli, jeb vai tu gribi raudāt . . .

„Redzi!" pēkšņi iesaucās sargs, iedurot pirkstu tumsā, no kuras izlīda automašīnas starmešu spilgtās acis.

„Aiziet jūriņā tas kunga plosts! Beidzot mēs tiksim pie puikām!" Pudiķi pārņēma negribēts prieks. Viņš pats bija pārsteigts par puikaino izjūtu — un tā viņam bija saistīta ar nāvi un iznīcību, bet kopā ar citiem. Nekad viņš tik dziļi nebija izjutis — viņš kaut kur piederēja.

„Jā, tas beidzot būs solītais transports . . .", žēli novilka zaldāts.

Pudiķis pameta sargzaldātu ar viņa skumjām un steidzās uz namu. Visi trīs virsnieki bija kļuvuši īsteni draudzīgi ar māsiņām. Pacers kaut ko čukstēja ausī Lidijai. Ķipa spaidīja Emīliju un Klapatnieks Ženijas celi. Abi instruktori kā izbadējušies suņi lūrēja uz virsnieku priekiem. Sirdīgi sūca cigaretes un mēģināja dungot Varoņu slava gaida mūs . . .

„Transports klāt!" atrāvis durvis, sauca Pudiķis.

„Pie velna!"

„Nolādēts!"

„Kaut jupis tos parautu!"

„Godīgam zaldātam nekad neliek mieru!" Neviens no dzīru dalībniekiem nevēlējās atstāt siltumu, draudzīgo meiteņu piekļāvienus un degvīna patīkamo skurbumu. Pudiķis laikam bija vienīgais, kas šajā mazajā kara draudzē priecājās.

„Labsvakars!" Pa atvērtajām durvīm sargzaldāta pavadīts ienāca šoferis, kuru Pacers un Pudiķis bija pametuši Viņķeļa stāba tuvumā. Aiz viņiem, lielā ziemas kažokā, kūņojās vēl kāds. Pēdējais brīdi kavējās, bet tad, ieraudzījis Pudiķa treknumā spīdošo ģīmi, ieblāvās:

„Blēdi! Zagli!" Tas bija Karavīru Palīdzības kaprālis. „Kur tu liki manu tabaku un cigaretes?"

Pudiķis mēģināja savai sejas izteiksmei piešķirt jēra nevainību, bet iznāca tikai stulbums. Kaprālis nerimās, viņš pieskrēja Pudiķim un sāka to purināt.

„Es tavu blēdīgo ģīmi pazītu starp tūkstošiem, tu esi vienīgais, kas varēja mani aplaupīt . . ." Pēkšņi viņš aprāvās. Ieraudzīja uz primitīvā galda savas cigarešu paciņas. Acis skrēja no viena virsnieka uz otru, bet nekur neatrada draudzīgu atbalstu. Meitenes pat izrādīja īstenu naidu.

„Jūs esat maldījies. Mums pašreiz nav laika iztirzāt tādus sīkumus kā pāris paciņas cigarešu", teica Klapatnieks.

„Pāris?" kaprālis par šādu priekšniecības nostāju bija vairāk nekā nepatīkami pārsteigts, viņš bija apstulbots.

„Jūsu tabaku un cigaretes pārņem sanitārrota!" Viņas beidzot sasniegušas īsteno vietu!" Ķipas balsī bija pavēle un prieks.

„Taisni tā . . .", kaprālis pieņēma pamatstāju

Šanitārrota sāka gatavoties savam uzdevumam cīņā par Lielvāciju un Vadoni.

7. PANTS

Pelēkas, noplukušas barakas. Reti krūmiņi. Samītas smiltis. Dzeloņdrātis un tukšas konservu kārbas. Garas karavīru rindas pie lauku virtuves. Slinkums un bezdarbība staigāja kauju nogurušo karavīru starpā.

Pirms pāris dienām šeit bija ieradušies abi ceļotāji — Pacers un Pudiķis. Klapatnieks ar sanitārrotu un Karavīru Palīdzības cigaretēm, kuras Pudiķis ieskatīja par savām, bija palicis netālajā pilsētiņā.

„Vads stāt!" Ierinda sastinga kā pensionēta virsnieka mugurkauls, šķība un greiza.

„Vai tā ir ierinda?" brēca Pudiķis, kuru pulka stābā bija sagaidījušas jau mēnešiem piešķirtās kaprāļa uzšuves. „Ēzeļa gājiens, ne ierinda!" viņš turpināja brēkt, skrienot garām smaidošajiem karavīriem. „Jūs gribat būt zaldāti? Dievgaldnieki! Tagad es saprotu kādēļ jūs izputējāt kā spaļi vējā!" Kaprālis apsviedās uz savām īsajām kājelēm, atkāpās pāris soļus un atkal brēca: „Līdzināties!" Ierinda sakustējās. Negribīgi mēģināja iztaisnoties. Beidzot arī Pudiķim pietika, viņš noplātīja rokas un norēcās: „Brīvi, iziet!" Karavīri sagrūstījās un tad sāka, bez steigas, klīst uz baraku pusi.

„Pudiķi!" Pacers nemanot bija pienācis jaunceptajam kaprālim. „Dulls esi palicis? Ko tu te ārdies kā velns ar vējlukturi?"

„Kā lai neārdās? Tie jau nav zaldāti, bet jāņtārpiņi. Pat soļot nemāk . . ."

„Bet no Tornas līdz šejienei nosoļoja, ka nagi nes!"

„Es jau zinu, bet tu pats saproti — man arī reiz gribas izārdīties, diezgan esmu klausījies citu baurošanā, tagad pašam sava balss — kā medus . . ." Kaut Pudiķis vēl vienmēr bija dūšīgs, tad tomēr viņa balsī varēja saklausīt kaunīgu taisnošanos.

„Ir jau labi!" smaidīdams noteica Pacers. Aplika roku Pudiķa plecam un veda uz istabas pusi. „Man ar tevi, Pudiķi, nopietni jārunā . . ."

„Es vairs nezagšu un nekādas tumšas šeftes netaisīšu — tas par velti!" Pudiķis bija nopietns, bet Pacers smaidīja, kad tie pārkāpa virsnieku istabas slieksni.

Istabele atradās barakas galā. Tā bija tikpat noplukusi un izmocīta kā visas barakas. Cauri logam varēja saskatīt kara gūstekņu nometnes žogus. Gar žogiem slaistījās latviešu leģionāri, pirkstu valodā sarunādamies ar angļu, amerikāņu un franču gūstekņiem. Gūstekņi uzmanīgi pētīja piedāvātās preces — galda pulksteņus, sudraba karotes, privātas drēbes, zābakus un speķa gabalus — neviens no viņiem neizrādīja lielu interesi. Kāds dižkareivis mēģināja pārdot divguļamu palagu.

„Ko gan cilvēks nav paņēmis līdzi no dzimtenes?" Pudiķim jautāja Pacers un apsēdās uz gultas malas. Pudiķis atmetās uz izļodzītā krēsla.

„Man laimējā atvest līdzi divriteni, sienas pulksteni un tējas servīzi, tikai vakar atradu mugursomas mazajā kabatiņā!" Pudiķa taukainā seja pilēja no prieka.

„Un tagad," skumji turpināja Pacers, „cilvēki šķiras no šīm dārgajām piemiņas lietām — izgaistošu dūmu dēļ . . ."

„Jā, cilvēks neapzinās paliekošas vērtības!" Pudiķis izvilka no krūšu kabatas amerikāņu cigarešu paciņu un piedāvāja Paceram. Abi sasmēķēja.

„Klausies," visa zobgalība bija izzudusi Pacera balsī, „mēs rītu dodamies uz fronti . . ."

„Bet mēs jau esam frontē!"

„Ko es gribu teikt ir — mums rītu jādodas pie Vecā kaujas grupas. Mūsu vienība tagad sauksies Divīzijas tanku tuvapkarošanas rota." Pacers dziļi vilka dūmus un neizskatījās nemaz priecīgs.

„Ak tad karosim pavisam tuvu?"

„Jā, ar tanku dūrēm! Ja kāds no vada vīriem to vēl nepazīst, par ko es šaubos, tad apmāci. Mēs tos verķus saņemsim pēc pāris stundām — galvenais, pamāci, lai lādiņus saliek pareizi. Nebāž rores galu pret stilbu vai citam purnā. Cits viss ir nesvarīgi — gan jau iemācīsies, kad būs jākaro . . ."

„Man liekas, man būs jālieto pašam sava dūre, lai tiem muļķiem kaut ko iedzītu pakausī . . ."

„Un kā ar tevi pašu? Zini to verķi", Pacers zināja, ka ar šo jautājumu viņš nokaitināja savu kaprāli

„Pacer! Kurš tev to pirmais izskaidroja?" Pudiķis nebija noskaities, jo zināja . . .

„Kārtībā, bet vēl viena lieta, ievēro, ka saņem visas 48 — bet ne vairāk, ne mazāk!

„Nē!"

„Ko nē?"

(Turpinājums sekos)

DIVAS MĀMUĻAS NO LATVIJAS KANADĀ

Šais dienās no Padomju Savienības pie tuviniekiem Kanadā atkal ieradušās divas māmuļas. Uzņēmumā starp mazbērniem Arneli un Kārlīti 80 g. vecā Anna Alksnīte, kas ieradās Toronto pie meitas Hedvigas un znota Edvarda Pētersoniem.

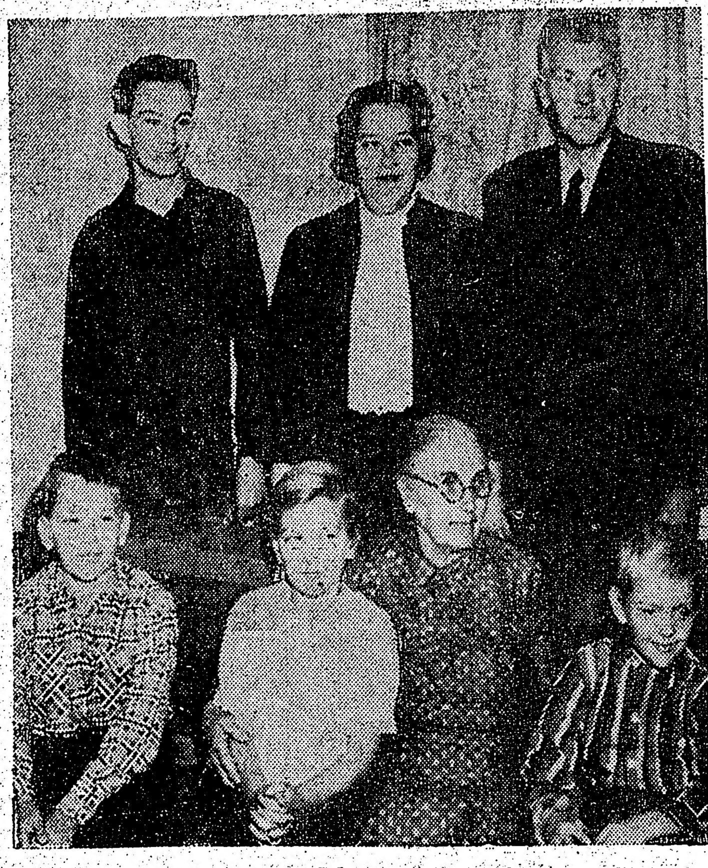

No Igaunijas Valkas pie dēla Hamiltonā iebrauca 71 g. v. Hermīne Roģe. Attēlā atbraucēja ar mazbērniem Zīli, Intu Jāni, Aizmugurē — Egons, Alma un Rūdolfs Roģi.

Trešā latviešu banka brīvajā pasaulē

ARĪ LONDONAS (ONT.) LATVIEŠIEM BŪS SAVA BANKA

Nacionālās idejas mums dod spārnus, sava banka — stingru pamatu zem kājām.
A. Svenne.

Toronto latviešu bankas milzīgie panākumi un bankas priekšsēža personība un neatlaidīgā sazināšanās ar latviešu centriem Kanadā ir vainagojušies ar trešās latviešu bankas dibināšanu brīvajā pasaulē. Otrā latviešu banka nodibinājās pagājušajā vasarā Klivlendā ASV.

4. decembrī Londonā, Ont., latviešu iniciātoru grupa sanāca uz bankas informācijas un priekšdibināšanas sapulci. Sapulci ar savu klātieni pagodināja arī viesi no Toronto, LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis un Toronto Latviešu bankas pr. A. Svenne, kurus pavadīja kreditkomisijas loceklis K. Kārkliņš. Sapulci atklāja Londonas DV nodaļas pr-ks Antons Liepiņš, sapulci vadīja p. v. Roberts Bērziņš.

V. Upeslācis lietišķā runā uzsvēra, ka financiālā neatkarība, ko banka var dot, ir mums šodien vēl nepārredzams spēks politiski ekonomiskā laukā. Turpinājumā V. Upeslācis uzsvēra, ka banku vēlams dibināt pie savas tautības organizācijas, tas ir šai gadījumā, pie Latviešu nacionālās apvienības Kanadā, lai tādā veidā katrs Londonas latvietis varētu iestāties bankā par biedru. Sapulces dalībnieki vienbalsīgi pieņēma V. Upeslāča priekšlikumu. A. Svenne sīki paskaidroja, kāds oficiālais ceļš ejams, lai banka tiktu nodibināta un to apstiprinātu attiecīgās Kanadas valdības iestādes. A. Svenne apsolīja būt klāt ar sirdi, pieredzi un padomu Londonas, Ont., Latviešu kreditsabiedrības dibināšanas dienā.

Konst. K.

LIELĀ DARBA NOSLĒGUMS

Pirms pieciem gadiem parādījās latviešu valodā Zentas Mauriņas autobiografiskā romāna pirmā daļa — „Tālā gaita", dažus gadus vēlāk „Iedrīkstēties ir skaisti", un tagad noslēgumā iznākusi pēdējā daļa „Dzelzs aizbīdņi lūst". Šis ir latviešu valodā viens no plašākiem autobiografiskiem darbiem, kopā pāri par 1000 lappušu, kurā spilgti notēloti ne vien Zentas Mauriņas personīgā dzīve un pārdzīvojumi, viņas tuvākā apkārtne, bet šais grāmatās daudz ko varēs atrast arī mūsu nākošie kultūrvēsturnieki, sevišķi par krievu un vācu okupācijas laikmetu. Šīm grāmatām, kuras iznākušas arī vācu un zviedru valodās, jo sevišķi lielu uzmanību ir piegriezusi arī šo tautu prese, pieskaitot tās pie lielākiem mūsdienu autobiografiskiem darbiem, kuros atspoguļojas individa un tautas cīņa par tiesībām dzīvot zem brīvības saules, nosaucot tās par prozas meistardarbu, kas kā valodā, tā saturā apliecina lielas dvēseles lidojumu un ka gars ir stiprāks par materiju.

Apsveicot Zentu Mauriņu ar darba noslēgumu un jautājot, vai tas nebūs viens no dižākajiem trimdas rakstniecības darbiem, ievērojot kaut vai lappušu skaitu vien, rakstniece atbild:

„Pēc lappušu skaita grūti noteikt kāda darba vērtību, bet es pati nekādā ziņā vairs otru tik lielu darbu neveikšu."

Jautājot, kura daļa rakstniecei vistuvākā, viņa saka:

„Trešā. Šķiet, tur vistuvāk izceļas vadmotīvs: atsevišķs individs kā vēsturisku notikumu spogulis."

— Kāpēc šie darbi iznāca vispirms vācu, tad zviedru un tikai vispēdēji latviešu valodā?

„Latviešu sekretāres trūkuma dēļ. Manas agrākās trimdā latviešu valodā rakstītās grāmatas reālizējās, pateicoties Irenei Mellei, kura, 1946.—1950. g. dzīvojot Upsalā, vai katru dienu nāca pie manis un vairākas stundas rakstīja. Tagad, viņai dzīvojot Stokholmā, kopīgs darbs iespējams tikai retās izņēmuma reizēs, bet šīs kopīgā darba stundas pieskaitāmas pie skaistākām manā trimdas dzīvē."

— Ko darīsit ar saņemto karaļa balvu?

„Ak Dievs! Pagodinājums liels, ar pašrocīgi rakstītu vēstuli bija jāpateicas karalim. Tā bija pirmā iemaksa jaunai automašīnai, kas maniem priekšnesuma ceļojumiem bija nepieciešama."

— Vai jūs pati nedomājat iesākt rakstīt arī zviedru valodā, bez tulkotāju starpniecības?

„Nē! Zinātnisku darbu vēl var rakstīt iemācītā valodā, bet nekad daiļdarbu. To var rakstīt tikai valodā, ko esi runājis no bērnu dienām. Ja raksta iemācītā valodā, tad tas ir tikai diletantisms."

—Vai jūs pati izraugāt zviedru tulkotāju?

„Nē, Norstedta apgāds, ar kuru esmu saistījusies, ir tik liels, ka tam pašam ir savi tulkotāji. Bez tam apgādam vēl ir savs valodu speciālists, kas katru tulkojumu rūpīgi pārbauda. Autoram savs honorārs jādala ar tulkotāju."

— Jūsu popularitāte un cieņa kā rakstniecei zviedru sabiedrībā ir ļoti cēlusies?

„Nezinu teikt — sakarā ar grāmatām un karaļa balvu apsveikumu ir bijis daudz. Sevišķs prieks par kādu Stokholmas ģimnazijas audzēkni, kas, pēdējā klasē rakstot par tematu „Mans mīļākais rakstnieks", bija izraudzījusies manas grāmatas."

— Jūs kādā vietā savā autobiografijā rakstāt par Grobiņu čigānieti, kura cita starpā paregojusi, ka jūsu asaras pārvērtīšoties pērlēs. Vai tagad tas piepildījies?

„Paregojums skanēja jauki, īsti čigāniski. Bet vai katra pērle nav spožā tvirtumā apslēpta asara?"

— Un ko jūs novēlat saviem lasītājiem uz svētkiem?

„Saticību."

J. L.

ATRAITNE ZIEDO DIEVNAMA IZDAILOŠANAI 500 DOLARU.

GRAND RAPIDI. (Mich.) — „Latvijā Amerikā" nesen bija ziņots, ka Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes pārvelde ievadījusi sarunas ar Burtona ielas baptistu draudzes vadību, lai pieļiegādātu [illegible] dievnamu. Sajā baznīcā notika arī viens dievkalpojums, kad lielākam skaitam šīs latviešu draudzes locekļu bija iespēja arī to iepazīt un vērot. Uzkrātajam 15.000 dol. dievnama iegādes fondam pēdējās dienās radies jūtams pieaugums. Bez tam 500 dol. dievnama iekšējai izdaiļošanai, ja tāds tiktu iegādāts, ziedojusi sunākstiete Ermīne Mazpāne, tā godinot arī sava nelaiķa vīra, kuru viņa pirms dažām nedēļām aizvadīja uz pēdējo dusu, piemiņai. Šis pagaidām ir lielākais vienreizējais ziedojums no kādas atsevišķas personas šīnī latviešu kolonijā, kas nodots labdarīgiem mērķiem. Pa 100 dol. dievnama iegādei ziedojuši Jānis Šoks, T. W. Hager Lumber Co. un vēl citi mazākas summas. Šī gada sākumā Dr. F. Valdmanis pieteica 1000 ķieģeļu ziedojumu, [illegible] izvēlētos celt pilnīgi jaunu baznīcu.

MIERA ZVANS

Ik gadus plašajā mūzeja telpās Cikāgas pilsētā rīko savu tautību skati, rādot, kā katra tauta svin nacionālos Ziemassvētkus, dodot tā iespēju savstarpēji iepazīstināties un izglītot. Arī šogad piedalījās latvieši, pošot cittautu acīm [illegible] eglīti, pie kuras pulcējās simtiem cilvēku un aiznesa sev līdz domu par Latviju.

Mūzejā ir plaša teātra zāle ar teicamu skatuvi, lieluma un techniskas iekārtas ziņā. Eglīšu izstādei piekļaujas arī sarīkojums, kā attiecīgā tauta svin savus Ziemassvētkus. Latviešu sarīkojumu kārtoja Latviešu jaunatnes pulciņš, kura pr-ks L. Neimanis ievadīja sarunas par režisoru un tēlotājiem ar Krolla Kultūras biroju. Izstādei bija izvēlēta Irmas Vīksniņas luga „Miera zvani" [illegible]. Tulkojumu veica L. Neimane. Lugu iestudēja Inese Strautniece, kā tēlotāji piedalījās Franks Freidenfelds, Jānis Reineds, Pēteris Zirnis, Aļģita Strautniece, Jānis Dišlers, Inta Zariņa, Anita Utināne, Inese Strautniece. Spēle ritēja veiksmīgi, un visiem jāizsaka atzinība. Pirms katra cēliena paskaidrojumus deva Maija Dumpe. Techniskos darbus pilnīgi izpildīja [illegible] darbinieki. Apm. 200 apmeklētāju izrādi uzņēma ļoti atzinīgi. Starp skatītājiem visvairāk bija cittautieši.

Paldies jaunatnei par veiksmīgo sniegumu.

O. Kru

JĀSTEIDZINA DIEVNAMA BŪVE TORONTO

Sv. Jāņa draudzes padomes sēdē pr-ks Z. Rūtenbachs un kasieris sniedza ziņojumu par draudzes ieņēmumiem un izdevumiem līdz 1. novembrim. Draudzes ieņēmumi un izdevumi līdzsvarojas, bet, lai budžets realizētos tā, kā paredzēts, tad līdz gada beigām vēl jāieņem $3.500,-. Tādēļ visi draudzes locekļi skubināti savlaicīgi nokārtot savas draudzes nodevas. Dievnama iegādes fondā līdz 1. novembrim ienākuši $5.765,-, bet novembra mēnesī vēl ieņemti apm. $2.700,-. Samērā dārgi draudzei izmaksā nama 200 Balmoral Ave. uzturēšana (apm. $2000,- gadā). Un no šī viedokļa raugoties, būtu vēlams pēc iespējas ātrāk stāties pie dievnama celšanas darbiem. Lai ātrāk dzēstu celtniecības parādu daļu, nākošo maksājumu 5. decembrī nolēma izdarīt par $4.000,-. Atlikums — $11.500,- jānomaksā līdz 1961. g. decembrim. Architekts Egils Tannis iepazīstināja padomes locekļus ar jaunceļamā dievnama metu, ko viņš izstrādājis saskaņā ar draudzes padomes un būvkomisijas norādījumiem. Mets [illegible] ka, un padome nolēma ar to iepazīstināt draudzes locekļus pilnsapulcē. Būvkomisijas loc. J. Androviča ierosinājumu pie baznīcas celt arī mācītāja dzīvojamo ēku, nodeva baznīcas būves techniskajai komisijai. O. Brenķis iepazīstināja ar draudzes darbinieku sanāksmē (5. novembrī) pieņemtiem lēmumiem un atzinumiem līdzekļu vākšanas lietā. Nolēma tuvākā laikā — ja iespējams, pirms Ziemassvētkiem — izsūtīt visem draudzes locekļiem aicinājumu ziedot dievnama celšanai.

Sīku pārskatu par Saulaines darbību sniedza pārvaldes pr-ks E. Buka, raksturojot ienākumus, izdevumus, kā arī problēmas, ar kādām nācies sadurties Saulaines saimniecībā un jauniešu nometnes uzturēšanā. Padome izteica Saulaines pārvaldes priekšniekam pateicību par viņa problēmām un plašo darbības pārskatu.

Tā kā zemes gabaliņu iemērīšanas un ceļa iekārtošanas darbi Saulainē jau pabeigti, padome nolēma izbeigt t. s. „zemes ierīcības komitejas" darbību. Turpmāk visus jautājumus, kas saistās ar privāto vasaras mājiņu celšanu Saulainē, kārtos Saulaines pārvalde pati. K. Ozoliņu, kas līdz šim aktīvi darbojies zemes „ierīcības komitejā", ievēlēja par locekli Saulaines pārvaldē.

Tā kā visiem draudzes locekļiem, kas pieder pie draudzes 5 un vairāk gadus, jau bijusi dota iespēja iepirkt zemes gabaliņus privāto vasaras mājiņu celšanai, bet vēl palikuši pāri apmēram 20 apbūves gabaliņu, draudzes padome nolēma turpmāk apbūves gabaliņus piešķirt gribētājiem - draudzes locekļiem, draudzē saistījušies ne mazāk kā 2 gadi.

ATTEICIES NO GODALGAS

(LZA) Francijas ievērojamākā godalga literatūrā šogad piešķirta rumānim Vintilam Horiam. Tā piešķirta par romānu „Dievs ir dzimis trimdā" („Dieu est né en exil").

Horia ir 47 gadus vecs un dzimis Rumānijā. Lielāko tiesu ir bijis spiests dzīvot trimdā: Itālijā, Austrijā, Dienvidamerikā un Spānijā. Balvas piešķiršanā piedalījās Franču akadēmijas 10 locekļi, pie kam balsošana notika 3 reizes. Naudas balva nav liela, tikai 50 zelta franki, bet garantēts, ka darbu iespiedīs līdz 40.000 eksemplāriem un tulkos svešvalodās.

Horia romānu sarakstījis franču valodā, kaut gan Francijā nodzīvojis tikai vienu gadu. Otrā pasaules kara laikā viņš bija preses atašejs sūtniecībās Romā un Vīnē. 1944. g. vācieši viņu apcietināja un ievietoja koncentrācijas nometnē. Karam beidzoties, izlaists no koncentrācijas nometnes, H. devās uz Italiju un vēlāk pārcēlās uz Argentīnu.

Francijas komūnistu laikraksts L' Humanité sakarā ar minētās balvas piešķiršanu rumāņu rakstniekam Vintilam Horijam sacēlis veselu protesta vētru. Komūnistu laikraksts pauž, ka H. jaunībā rakstījis fašistiskā garā. Maz gan ticams, ka apvainojumi būtu pareizi, jo zināms, ka H. pats cietis no nacistiem un savā laikā bijis ieslodzīts koncentrācijas nometnē.

Sakarā ar komūnistu uzbrukumiem Horijs nosūtījis savam grāmatu izdevējam vēstuli ar paziņojumu, ka viņš no piešķirtās balvas atsakās, negribot sacelt rūgtumu dažās aprindās tanī valstī, kur atradis patvērumu.

Cik noprotams, tad komūnistu uzbrukums H. ir jaunā taktika visā pasaulē visādiem veidiem un līdzekļiem diskriminēt trimdiniekus.

LABI IZDEVIES TIRDZIŅŠ

Sv. Jāņa draudzes tradicionālajā tirdziņā varēja iegādāties daudz skaistu, vērtīgu dāvanu Ziemassvētkiem. Uzņēmumā dailamatnieku stends ar M. Zichmani, M. Bartuli, I. Ozoliņu un B. Bušu aizmugurē. Pa labi — Ilze Benjamiņa priecīgi smaida par skaisto laimestu — puķu vāzi.

J. Kreiļa uzņ.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš šogad bija apmeklēts kuplāki nekā agrāk. Arī ieņēmumu ziņā pārspēja iepriekšējos gadus. Latviskā gaumē un iekārtojuma ziņā tirdziņš ieguva daudz apbrīnas. Tirdziņu apciemoja arī pilsētas valdes darbiniece Dž. Ņūmane. Centrālās YMCAs vad. Ch. Forsaits, generālkonsuls R. N. Braisons ar k-dzi u.c. Acij patīkamā skatījumā dāmas bija iekārtojušas tirdziņa stendus. Laimīgie bazāra loterijā ieguva vērtīgas mantas. Bija arī domāts par gardēžiem, jo netrūka pat brieža un aļņa cepešu, ko bija dāvājuši A. Gertners un A. Rengarts. Bazāram mantas bija dāvājuši draudzes locekļi.

Bija arī neredzīgo darbu novietne, ko uzraudzīja Konrāds Riekstiņš. Tajā galvenokārt varēja pirkt dažādas sukas. Darbojās DV grāmatu galds, kur plašā izvēlē varēja iegādāties labākās grāmatas un dažādas citas vērtīgas mantas.

Draudzes dāmas bija padomājušas arī par mūsu sērdieņiem — katrs varēja nodot savu ārtavu viņu Ziemassvētku iepriecinājumam.

Visplašākā bija Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības novietne, kurā bija vairāk kā 400 darbu. Ar audumiem A. Dzērvīte, L. Lūse, V. Lauge, O. Mežule, V. Vilsone, A. Paegle, E. Sīle un E. Krēmane; ādas izstrādājumiem — J. Zālītis un I. Ozoliņa; intarsijām — L. Bruniņš un H. Lapiņš. Kokgriezumi bija H. Merca un V. Reinholda, rotas lietas — A. Gugana un E. Puriņa (ASV). Zīmējumi — M. Zichmaņa un keramika — Z. Jurševska. Bija redzami daudzi jauni darbi, un varēja vērot publikas gaumi iegādājamo darbu izvēlē. No tirdziņā izstādītajiem daiļamatnieku darbiem lielākā daļa tika pārdota. Atlikums nodots draudzei.

Tirdziņa labā izdošanās attaisnoja čaklo dāmu lielās pūles lielisko sarīkojumu izkārtošanā.

K.

H. IBSENA

JONS GABRIELS BORKMANS

DV teātris — 10. decembrī, Toronto.

FRĪDA FOLDĀLE (Ilze Rūdolfa) . . . kādēļ metallam ir jādzied? . . .

LATVIEŠU TAUTAS PRETESTĪBA

(Pārnesums no 1. lpp.)

pasaulē, it sevišķi mazo, vāji attīstīto tautu vidū. Iespējams, ka tādā gadījumā komūnisti baidīdamies zaudēt atbalstītājus brīvajā pasaulē, mīkstina savu apspiešanas politiku mūsu zemē.

Mums ir jāturpina sava cīņa. Es negribētu pievienoties ieskatam, ka mūsu cīņas spars būtu atslābis un iestājies pagurums. 18. novembra sarīkojumi, kuros man bija izdevība piedalīties, liecina pretējo. Atsevišķos centros parādītā aktivitāte ir devusi labus panākumus. Piemēram, jāmin LNAK priekšsēža V. Upeslāča apmeklējums kopā ar igauņu un lietuviešu pārstāvjiem pie Kanadas ministru prezidenta Dīfenbeikera. Ja šis apmeklējums nebūtu noticis, diezin, vai Dīfenbeikers tad būtu pacēlis Baltijas valstu jautājumu Chruščeva klātienē AN.

Ir nepieciešams, lai mūsu darbā plašākos apmēros iesaistītos arī jaunā paaudze, sevišķi tie, kas šeit beiguši augstskolas un ieguvuši stāvokli. Nevar visu gaidīt no centrālām organizācijām, bet jāattīsta aktivitāte uz vietām. Ja mēs ejam pie saviem amerikāņu draugiem ar ierosinājumu sniegt materiālu atbalstu kādam pasākumam, tad bieži vien dabūjam dzirdēt šādu atbildi: „Latviešu immigranti dzīvo Amerikā jau 10 gadus, un to lielākā daļa šinī laikā ir paspējusi labi iekārtoties. Vai tad jūsu pašu organizācijas nevar savākt vajadzīgos līdzekļus savu tautiešu starpā? Neprasiet no mums, tā ir jūsu pašu lieta."

Es silti ieteiktu mūsu organizācijām iegaumēt ALA's priekšsēža prof. P. Lejiņa ierosinājumu, lai lielākās latviešu organizācijas rastu līdzekļus atsevišķu darbinieku algošanai, kas veiktu organizātorisko un administrātīvo darbu. Ja cilvēkam, kas intensīvi nodarbināts savā maizes darbā, vēl uzliek smagus sabiedriskus pienākumus, tas pagurst. Bet mēs nedrīkstam pagurt, darbs ir jāveic, un tāpēc šī darba veikšanai ir vajadzīgi algoti darbinieki, kā to mēs redzam amerikāņu organizācijās."

— Vai jūs nedomājat, ka vietējām organizācijām būtu jāsaņem no kāda centra norādījumi vadlīnijām, vai padoms, kā rīkoties atsevišķos gadījumos?

„Tas tā arī notiek. Ir vajadzīgs, lai vietējo organizāciju darbs būtu saskaņots. Pretējā gadījumā var notikt, ka atsevišķa grupa, kurai nav zināmi visi lietas apstākļi, sper kādu nepareizu soli. Svarīgu jautājumu izlemšanai regulāri sanāk uz apspriedēm Latvijas sūtniecības, Brīvās pasaules latviešu apvienības un KLB pārstāvji. Ja vajadzība prasītu, tad šādas apspriedes ir iespējams sasaukt arī biežāki."

JAUNĀKIE UZSKATI PAR MATĒRIJU — ZEMI UN DEBESĪM

„MATERY, EARTH and SKY" by George Gamow, Prentice — Hall, Inc. izdevums, 593 l. p., Cena — $6,95.

Autors mums iztulko speciālo atomu un universa pasauli valodā, ko mēs varam saprast, nebūdami ne fiziķi, ne ķīmiķi. Viņu ieskata par labāko zinātnes popularizētāju pasaulē, daudzas viņa grāmatas pārtulkotas pat 16 valodās un par zinātnes popularizēšanu viņš 1956. g. saņēma UNESCO Kalinga balvu.

Autors sāk ar mūsu stāvokli universā, apskata materiju un enerģiju, sīkāk pakavējoties pie materijas būtības, mēchanikas likumiem, elastīgās vibrācijas un tās viļņiem, siltuma un temperatūras, elektromagnētiem, redzamās un neredzamās gaismas un moderniem uzskatiem par izplatījumu, laiku un kustību; tad viņš pāriet uz mikrokosmu, apskatot nemierīgās molekulas, ķīmijas pamatlikumus, „neorganiskās ģimenes albumu" dzīvības ķīmiju, materijas elektrisko dabu, atomu mēchanismu un kodolu fiziku. Grāmatas trešā daļa ir veltīta makrokosmam, apskatot mūsu zemes lodi, ūdens un gaisa okeanus, planētu sistēmu, sauli, zvaigznes un zvaigžņu sistēmas, vispārīgo relātivitāti un kosmoloģiju, noslēgumā apskatot šodienas un rītdienas zinātni. Autors pievienojas franču matēmatiķa Laplasa domai: „Jo plašāka ir jau izpētītā platība, jo tālākas ir nezināmā robežas". Autors noslēgumā pasaka, ka mēs vēl arvien visai maz zinām par dažādo elementāro daliņu īsto dabu" . . . „mēs vēl arvien esam pilnīgā tumsā, runājot par dažādu zvaigznāju izcelsmi" . . . „fundamentālās bioloģijas laukā mums ir pat vairāk neatrisinātu mīklu, nekā neorganiskās vielas laukā. Par spīti tik bieži pieminētajai smadzeņu un elektroniskās rēķinmašīnas analoģijai mēs vēl arvien esam ļoti tālu no mentālo procesu fizíska izskaidrojuma."

„Sasummējot visu kopā", saka autors, „mēs varam sacīt par mūsdienu fiziskām zinātnēm ka mēs tās varētu salīdzināt ar stāvokli ģeografijā pirms dažiem gadu simteņiem: nav vairs Amerikas, ko atklāt, bet ir pietiekami daudz interesanta un aizraujoša darba, lai nodarbinātu nākošās zinātnieku paaudzes."

Budzis.

Ja kādam būtu vēlēšanās izdarīt kādus *pasūtinājumus no Vācijas* vai arī *dabūt sīku informāciju* par vēlamiem pasūtinājumiem, lūdz rakstīt:
MIĶELIM LŪSIM, HAMBURG 11, MARTIN LUTHERSTR. 4., GERMANY.

PĒDĒJAIS LAIKS
Pārbaudiet jūsu televīzijas antenas, lai jūsu uztvērēji darbotos apmierinoši. Mūsu TV eksperti uzstāda: skursteņu antenas, 20 pēdu antenas, 30 pēdu antenas u.t.t. katrā laikā Toronto lielpilsētas robežās. TV torņi mūsu speciālitāte. Darba garantija — 2 gadi.
Zvaniet LE 3-8152, vai LE 6-7201, Toronto.

VALDNIEKI NO KREMĻA ŽĒLASTĪBAS

Arī komūnistu verdzinātajā Rumānijā, par spīti terroram, grūtumiem un nabadzībai, ļaudis mēģina paturēt rietumniecisku seju

Par Rumāniju un rumāņiem, kuri tāpat kā igauņi, latvieši, lietuvieši un vēl citas tautas, ne ar labu prātu nonākdami komūnistu jūgā, kļuvuši mūsu liktenbiedri un netiešie sabiedrotie, latviešu trimdas presē pēdējos gados ir bijis gaužām maz informācijas. Tas ir arī saprotams, jo Rumānija atrodas dziļāk aiz dzelzs aizkara kā daža cita komūnistu pārvaldītā zeme, un arī Rumānijas pretkomūnistiskie trimdinieki un emigranti, būdami skaitliski neliela grupa, savā politiskajā cīņā ir samērā klusi un apsīkuši.

Protams, Rumānijas komūnisti un valdnieki no kremļa žēlastības, kā jau visur parasts, apgalvo, ka Rumānijā ir īstā paradīze, bet, piemēram, tiešā informācija, kas iegūta no kādas tur nesen tirdznieciskos uzdevumos bijušas redzīgas personas (kas Rumāniju pazīst no priekškara un kara laikiem), turienes apstākļus rāda stipri citādā gaismā. Iegūtā informācija visvairāk attiecas tieši uz Bukarestu — bet zinot, ka komūnistu pārvaldītajās zemēs parasti lielpilsētās dzīve ir mazliet labāka kā mazpilsētās un laukos, jāsecina, ka tur redzētais ir, tā sakot, Rumānijas „saulainākā" puse. Laukos, cik esot vērojams, ļaudis strādājot tāpat kā lielgruntniecības laikos — pakļūti un bez komūnistu izslavētās kolchoznieku sajūsmas. Rumāņu laucinieku apģērbā, salīdzinot ar priekškara laikiem, nekādas pārmaiņas neesot saskatāmas, kaut gan komūnisti lielotles, ka visiem kājās tagad vismaz esot zābaki . . .

Iebraucot Bukarestas ziemeļu stacijā no Bulgārijas puses ar tā saukto Donaubis ekspresi (kas uztur satiksmi starp Sofiju un Maskavu), salīdzinājumā ar Bulgārijas „askētisko" pelēcību, mazliet pārsteidzot neona ugunis, tīrība, īsti lielpilsētnieciskā burzma, gaumīgi puķu kioski, staigājoši avīžu puikas, un arī bagātīga bufete. Taču jau stacijas informācijas birojā iegūtie norādījumi un laipni piekomandētais pavadonis liekot sajust, ka iebraucējs atrodas diktātūras valstībā. Kā pirmais kontrasts pret spoži apgaismoto staciju esot tumšās Bukarestas sānielas, — un tur, kā vēlāk izrādīties, netrūkstot arī citu kontrastu.

Ārzemnieki Bukarestā drīkst apmesties tikai trijās viesnīcās: Lido, Ambassador un Athene Palast. Katrā ziņā šīs viesnīcas esot tīri rietumnieciskas ar nesociālistiski laipniem viesmīļiem un tādām pašām cenām. Iebraucējiem, kuri Rumānijā īslaicīgi uzturoties viesnīcās, par Rumāniju varot rasties teicams iespaids. Tāds pats iespaids varot rasties arī nākošajās dienās, ja apkopjoties blakus Lido esošajā frizētavā, kur pat bārdas skūšanai nepieciešamais tiekot „servēts" sterilizētos plastikas maisiņos — bet šāda apkopšanās tur maksā 15 leias . . . Tas ir daudz, jo caurmērā kvalificēti strādnieki, burtlicī u. t. t. pelna ap 600 leias mēnesī. Pārsniedzot darba normas, izpeļņu gan esot iespējams palielināt — bet cik daudziem rumāņiem tas izdodas, par to nevienam drošu ziņu nav.

Kā visās komūnistu pārvaldītajās zemēs, arī Rumānijā visi lielākie uzņēmumi ir nacionalizēti, bet Bukarestā, salīdzinājumā ar citām Maskavas satelitu zemju pilsētām, esot tomēr vēl daudzi privātveikaliņi, kuri esot pārpildīti. Arī kādā veclaicīgajā frizētavā — turpat blakus viesnīcai — varot nosēst pat 2 leiām. Sevišķi ļaužu pilnas esot mazās privātkonditorejas, un, lai gan valsts uzņēmumos ļaudīm ir jāstrādā pēc plāna un grafikas, Bukarestas ielās esot vēl sastopami daudzi privāti kurpju spodrinātāji — un tamlīdzīgi profesiju ļaudis, kas savu personīgo „plānu" veicot pēc patikas, nopelnīdami vairāk nekā valsts uzņēmumos nodarbinātie. Cik ilgi tās mazās brīvības būšot vēl atļautas, par to nevienam neesot skaidrības, bet privātsaimniecības atlieku likvidēšana Rumānijā radītu katastrofālus apstākļus.

Cik vērojams Bukarestā, ļaudis esot kaislīgi loteriju, futbola, toto un loto cienītāji. Pēdējā laikā esot iespējams uz nomaksu pirkt mēbeles, televizijas aparātus un gleznas. Arī modes žurnāli Bukarestā esot tipiski rietumnieciski, uz savu [illegible] rumānietēm [illegible] kaut . . . Tekstiliju veikalu skatlogos redzamie audumi esot gaumīgi, bet ne katram nopērkami: no redzētā esot jāsecina, ka vismaz [illegible] dabūjamas arī citas nepieciešamības preces, kaut arī to kvalitāte esot apšaubāma. Bez tam kontrasts starp caurmēra izpeļņu un cenām ir iespaidīgs: ola maksājot 1 leiu gabalā, 1 kg maizes 2 leias, 1 kg. sviesta 27 leias, 1 kg cūkas gaļas, sākot no 19 leiām, lietus mētelis, sākot no 600 leiām, vājas kvalitātes vīriešu bikses 240 leias, kurpes sākot no 300 leiām, bet par pieticīgu divistabu dzīvoklīti esot jāmaksā vismaz 90 leias. Kā pie šīm cenām rumāņi savelkot personīgajiem budžetiem galus, esot mīkla . . .

Kā visās komūnistu verdzinātajās zemēs, arī Rumānijā ārzemniekiem piekomandētie pavadoņi (viņi runājot vairākas valodas un parasti sevi dēvējot par studentiem), slavēdami komūnisma „vienreizējos sasniegumus" un lamādami kapitālismu, pūloties parādīt labāko no turienes dzīves fasādes, bet ko tagad domā un jūt caurmēra rumāņi, to svešiniekam izpētīt neesot iespējams. Esot tomēr nojaušams, ka komūnistisko propagandu un ar to saistīto politiku rumāņi uzņemot ar smīnu un komūnistus neņemot arī, tā sakot, par pilnu.

V As.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

JAUKS, SIRSNĪGS SVEICIENS VALSTS SVĒTKOS

Enerģiskajiem lietuviešiem, kuru Amerikas kontinentā, īpaši ASV, ir pāri par miljonu, iznāk glīts, saturīgs, reprezentātīvs žurnāls „Lietuvių Dienos", reizē ar angļu un lietuviešu valodu tekstiem, balstot galveno saturu gan vairāk uz plašo ilustrātīvo materiālu. Tas arī diezgan prātīgi darīts, īpaši, ja šādā žurnālā vairāk domāts amerikāņu iepazīstināšanai ar lietuviešu kultūru, sasniegumiem un sabiedrisko dzīvi.

Šī žurnāla novembra numurā mūsu brāļi un kaimiņi atcerējušies arī Latvijas sakarā ar 18. novembra svētkiem, veltot veselas 4 lappuses ar 9 ilustrācijām apskatam par latviešu sasniegumiem kultūrālajā laukā.

Vispirms ainots Andreja Eglīša kantātes „Dievs, Tava zeme deg" tulkojums, gan, diemžēl, kā piezīmēs teikts, no angļu vārdiska teksta. Tālākās lappusēs redzams dzejnieks ar Eiropas latviešu jaunatnes apvienības pr. V. Tenesi antiboļševistiskajā izstādē Stokholmā.

Tad ilustrēts Latvijas valsts liktenis, dotas konspektīvas ziņas par tautas daļas dzīvi immigrācijas zemēs. Uzskaitīti latviešu ievērojamākie rakstnieki, grāmatu apgādi, sniegtas ziņas par sasniegumiem skatuves mākslā un glezniecībā, ievietotas ir kritiķu J. Janelsiņa, V. Ciesnieka, J. Kalmītes, K. Neija darbu reprodukcijas. Tāpat redzam arī skatuves ainu no Anšl. Eglīša „Galma gleznotāja" un V. Kārkliņa „Rudens tēja" izrādēm. Baleta mākslu reprezentē baletmeistara I. Lipkovska Oslo un E. Rones Parīzē attēli līdz ar īsu aprakstu par viņu darbību.

Teiksim paldies brāļiem lietuviešiem par šo jauko žestu, un — mēģināsim revanšēties!

LATVISKĀ APGAISMĪBA TORONTO VĒLĒŠANU CĪŅĀ

Nupat notikušajās Toronto pilsētas galvas vēlēšanās drošsirdīgi startēja arī viena lēdija — pilsētas valdes locekle, līdzšinējā pilsētas galvas 1. vietniece Džīna Ņūmane. Kaut viņa savu cīņu par vēlētāju balsīm vadīja ar milzīgu enerģiju un lielu neatlaidību, viņai tomēr neveicās tik labi, kā divām kollēgām — galvaspilsētā Otavā un Ošavā, kur pilsētas vārtu atslēgas ieguvušas dāmas. Nelīdzēja Ņūmanei arī ierašanās Sv. Jāņa draudzes tradicionālajā Ziemassvētku tirdziņā, kur, protams, bija daudz ļaužu un daudz vēlētāju, un kur viņa savā īpašumā ieguva Nameja gredzenu un īpatnēju koncertdziedones Elzas Zīvertes patentētu rokdarbu — līdz šim Kanadā neredzētu galda spuldzes greznekli (ko latvieši parasti sauc par „lampas širmi") ar īpatnēji kaltētiem un preparētiem ziediem rotājumā.

Tā nu jākonstatē, ka apgaismība pār viņu nākotnē stipri nāks no letiņu puses, un, ja Ņūmane turpmāk vairs neies apsveikt sarkanos krievzemes viesus, nākošajās vēlēšanās pēc 2 gadiem lielas cerības tikt atkal augstos amatos.

Ikars.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI...

LIELKNAZE OLGA ALEKSANDROVNA APBEDĪTA

Viņi to sauc par katedrāli, bet maza un trūcīga ir krievu pareizticīgo baznīca Toronto, Glen Morris ielā. Tur stāvēja šķirsts ar bijušās Krievijas valdnieku Romanovu dinastijas pēdējās tiešās locekles lielknazes Olgas Aleksandrovnas izdzisušo ķermeni. Pie šķirsta bija daudz vainagu, arī no Dānijas un Norvēģijas karaļiem. Apbedīšanas dievkalpojumā piedalījās daudz mācītāju, arī ASV krievu un Kanadas grieķu metropolīti. Šķirsts ar mirstīgajām atliekām tika pārvests uz Jorkas kapsētu un atdots zemei pareizticīgo nodalījumā, kas ir blakus latviešu trimdinieku kapiem tai pašā kapsētā. Vietējais krievu pareizticīgo mācītājs izkaisīja pār kapā ielaisto šķirstu sauju Krievijas zemes.

Romanovu valdnieku gaitas beidzās 1917. gadā; izbēgušajiem Romanoviem nu kapos beigušies arī viņu trimdas ceļi.

Paaudze, pie kuras es piederu, bija pamatskolēni, kad krievu imperija, kurā ietilpa arī Latvija, svinēja Romanovu valdnieku dzimtas 300 gadu jubileju. Mums, bērniem, katram iedeva balt-zil-sarkano Krievijas karodziņu. Ar līdzīgiem karogiem un divgalvainiem ērgļiem bija dekorēta baznīciņa un lielknazes šķirsts.

Krievija bija pieņēmusi no Bizantijas uz austrumiem un rietumiem skatošos divgalvaino ērgli kā varas simbolu. Cariskā Krievija sapņoja par Maskavu kā pasaules trešo centru pēc Romas un Bizantijas. Sapņotāji ir mainījušies, bet sapnis ar jauniem simboliem — sarkano karogu un sirpi ar āmuru — ir palicis.

Romanovu valdnieku nams Krievijā sākās ar Michailu Feodorovicu 1613. gadā un beidzās ar Nikolaju II 1917. gadā. Lielknaze Olga Aleksandrovna bija Aleksandra III meita un Nikolaja II māsa, dzimusi 1882. gadā, kad viņas tēvs bija ķeizars. Galma kombinācijā izkārtojumā viņa 19 gadu vecumā apprecējusies ar Oldenburgas princi Pēteri, bet 1903. gadā iepazinusies ar savu otro vīru pulkvedi Kuļikovski. Nikolajs II viņas pirmo laulību anulējis tikai 1916. gadā, un tani pašā gadā, 34 gadu vecumā, viņa salaulājusies ar Kuļikovski.

Bēgot no Krievijas, revolūcionārie matroži Olgu Aleksandrovnu ar viņas vīru, kopā ar viņas māsu Ksēniju, māti Mariju Feodorovnu un mātes vīru, Krimā apcietinājuši. Kamēr Jaltas un Sevastopoles komūnistu iestādes strīdējušās, kam ķēniņas arestanti, ienākuši vācieši un viņus atbrīvojuši.

Marija Feodorovna, Dānijas karaļa Kristiana I meita, mira Dānijā 1928. gadā, Ksēnija mirusi Anglijā pagājušajā vasarā, un pēdējā Romanovna nama piederīgā Olga mirusi Toronto 1960. gada 24. novembrī, pāris gadu pārdzīvojot savu vīru. Olga pārcēlusies uz Kanadu 1948. gadā, kad Padomju Savienība protestējusi Dānijas valdībai par Olgas it kā subversīvo darbību pret komūnistisko iekārtu Krievijā.

Pasakās pelnrušķītes kļūst par princesēm. Lielknazes Olgas dzīves stāsts ir apgriezta pasaka. No ķeizariskās Krievijas galma spožuma un greznības, no Gačinas pils ar 880 istabām, kur Olga dzīvojusi, viņa bija nonākusi Toronto tuvumā esošās Kuksvilles 4 istabu namiņā. Sic transit gloria mundi. Tā paiet pasaules godība.

„Kungs, apžēlojies un uzņem lielknazi Olgu Aleksandrovnu savā valstībā," teica mācītājs pie viņas šķirsta. „Viss cits ir iznīcība: tā ir vienīgā valstība, kas paliek."

Galma spožumu zaudējusi, Olga Aleksandrovna ieguvusi krievu trimdinieku sirdis. Viņa sapratusi, ka Romānovu vēsturiskā loma ir nospēlēta, un domājusi, ka pēc komūnistiem Krievijā būšot demokratija pēc ASV parauga. Jāpiebilst, ka imperiju laikam beidzoties, būs jānāk visu tautu brīvībai. Olga apzinājusies arī, ka Rietumi pēc abiem Pasaules kaŗiem taisījuši tik lielas kļūdas, ka atbildība par pasaules tagadējo stāvokli vairāk gulstas uz viņiem nekā uz komūnistiem.

Klausoties krievu dievkalpojumā un skatoties, kā viņi līdz zemei klanās Mūžīgā priekšā, es neticu, ka reliģiju krievu dvēselēs kādreiz iznīdēs. Šīs tautas dvēselē mājo dziļas ilgas pēc mūžīgās apskaidrotības, kas ir vairāk kā tikai cerība uz dvēseles nemirstību.

K. Kampe.

Miris aktieris Kārlis Lagzdiņš

Ņujorkā (K) — Piektdien, 9. decembrī, Ņujorkā, 64 gadu vecumā ar sirdstrieku pēkšņi miris Kārlis Lagzdiņš, kas bija viens no ievērojamākajiem vecākās paaudzes aktieriem. Viņa nāve lielajam cienītāju pulkam nāk pavisam negaidīti, jo tikai tuvinieki un draugi zināja, ka mākslinieks slimoja ar sirdi. Kārlis Lagzdiņš pats par to nekad nežēlojās un savus pienākumus veica līdz pēdējam brīdim. Arī liktenīgajā dienā viņš bija aizgājis darbā uz Kolumbijas universitāti, kur strādāja vakara maiņā par telpu pārzini. Laikā, kad piederīgie gaidīja viņu atgriežamies no darba, zvanīja telefons un vēstīja, ka Kārlis Lagzdiņš atrasts darbā miris. Latviešiem ar viņa nāvi no skatuves ir atrauts liels mākslinieks ar augstu pienākuma apziņu, izcilām spējām un daudzpusīgu talantu. Ģimene — Ņina Melbārde ar divi meitām zaudē dzīves biedru un tēvu. Kārli Lagzdiņu visi, kas pazina viņu arī personīgi, atcerēsies ne tikai kā lielu mākslinieku, bet arī kā lielu cilvēku: sirsnīgu, taisnīgu, nesavtīgu, saticīgu un dziļi nacionālu.

Kārlis Lagzdiņš dzimis 1896. g. 11. augustā Aizupes pagastā kā

(Nobeigums 8. lpp.)

IEVĒRĪBAI

Toronto West - End YMCA (931 College St., pie Dovercourt Rd.) ir atvērta katru svētdienu no pl. 2.00 līdz pl. 5.00 p. p.

Tieši pl. 2.00 tiek rādītas filmas par Kanadu un Eiropas zemēm.

Svētdien, 11. decembrī, pl. 2.00 rādīs filmu par Austriju un 18. decembrī — par Turciju.

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKA

● Latviešu virsnieku apvienība rīko tējas vakaru, veltītu Latvijas kaŗa skolas 41. g. dibināšanas atcerei 17. decembrī, pl. 8 vak. Hotel Piccadilly, Georgian Room, 227 W. 45 St. Manhetenā.

KOLORĀDO SPRINGA (COLO.)

● 18. novembra atceres aktu bija rīkojusi Latviešu biedrība kopā ar ev.-lut. latviešu draudzi 26. novembrī Valtona zālē. Pēc māc. Ž. Upītes vadītā svētbrīža par 18. novembra nozīmi runāja Latviešu biedrības priekšniece B. Zīle. Priekšnesumu daļa bija veltīta komp. J. Mediņa suminašanai un tautas dziesmu kārtotāja Kr. Barona pieminai. Draudzīgā atcere savu skolotāju J. Mediņu Latvijas konservātorijā raksturoja brīvmāksl. V. Delle - Grāvīte, bet Kr. Baronu — draudzes priekšnieks O. Sāpe. J. Mediņa dziesmas un tautas dziesmas dziedāja mecosoprāne E. Raudsepa-Gulbe, J. Mediņa Āriju un Dainu atskaņoja brīvmāksl. V. Delle-Grāvīte, veicot arī klavieŗu pavadījumus. Latviešu skolas bērni deklamēja tautas dziesmas. Pēc priekšnesumiem — abas dāmu komitejas bija klājušas kafijas galdus. Par skatuves svētku ietērpu bija gādājuši Arv. Žīgurs un Arv. Timmermanis.

ROČESTRA, N. Y.

● Daugavas Vanagu apvienības Ročestrā rīkotos Latvijas valsts svētkus 19. novembrī ievadīja ar svinīgu dievkalpojumu Miera baznīcā. Dievkalpojumu vadīja māc. T. Zīraks. Svinīgajā svētku dievkalpojumā piedalījās arī Latvijas sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs. Ar dziesmām dievkalpojumu kuplināja Ročestras latviešu jaukts koris „Līga" diriģenta A. Dzeņa vadībā.

Pēc dievkalpojuma YWCA's grezni dekorētajā auditorijā sekoja svētku akts. Aktu ar īsu patriotisku runu atklāja DV apvienības priekšnieks K. Serdans. Pēc tam Ročestras latviešu grupas pārstāvis inž. I. Reimanis izteica pateicību viesiem: Dr. A. Dinbergam, Lietuvas un Igaunijas pārstāvjiem, kas šos svētkus ar savu klātieni pagodinājuši. Sekoja Dr. A. Dinberga referāts ar plašu apskatu par pašreizējo politisko stāvokli pasaulē.

Sekoja operdziedones Ludmillas Sepes-Ešes koncerts. Dziedone bija izraudzījusi piemērotas latviešu komponistu dziesmas. Svētku publiku it sevišķi aizkustināja dziesma „Es dziedāšu par tevi, Tēvu zeme". Dziedone ar pianisti Martu Tūteri saliedēti un izjusti izpildīja koncerta programmu.

Mākslinieces saņēma daudz skaistu ziedu un aplausu, kā pateicības un sirsnības apliecinājumu kopīgajai ticībai un cerībai — brīvajai Latvijai.

Svētku aktu Ročestras latviešu jaukts koris „Līga" nobeidza ar četrām patriotiskām dziesmām.

MINEAPOLE (MINN.)

● Mineapoles un St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzes rīkotais Ziemassvētku tirdziņš notika 3. decembrī draudzes namā. Tirdziņā bija plaši pārstāvēti latviešu daiļamatnieki ar daiļamatniecības izstrādājumiem un latviskām rotas lietām. Plašajā grāmatu galdā varēja iegādāties visjaunākās latviešu grāmatas un kalendārus un, jāsaka, ka tautieši to čakli darīja. Bija arī skaņu plates.

Draudzes nama pārveidotajā pagraba stāvā bija galdi ar tautiskiem ēdieniem un cepumiem — patērēšanai uz vietas un nešanai mājās. Netrūka arī mantu loterijas un laimes akas bērniem. Dāmu komitejas dziesmu ansamblis Valdas Jirgensones vadībā cienāja tirdziņa viesus ar latviešu dziesmām. Tirdziņš bija kupli apmeklēts. Par prieku čaklajām dāmu komitejas darbiniecēm, kā garīgajām, tā laicīgajām mantām bija labs noiets.

● DV apvienības Minesotā teātra kopa uzsākusi R. Blaumaņa „Trīnes grēku" iestudēšanu izrādei nākamā pavasara sezonā. Par režisoru pieaicināts Andris Valdmanis. Par dekorātīvo ietērpu rūpēšoties A. Pakalns. Lomās iesaistījušies kā profesionālie aktieri, tā amatieri. Joske, Abrama dēls, spēlējot arī īstu leijerkasti.

E. T.

GRAND RAPIDI (Mich.)

● Daugavas Vanagu apvienība Grand Rapidos vāca ziedojumus aprūpes vajadzībām, piesūtot pa pastu atsevišķām ģimenēm vai vieniniekiem speciālas aploksnes. Atpakaļ līdz 18. novembrim bija saņemtas apm. divas trešdaļas ar pievienotiem ziedojumiem par 360 dol. Pēc šī datuma bija ienākuši vēl daži papildus ziedojumi, kā to konstatēja apvienības valde savā 29. novembra sēdē. Tautiešus, kuŗi nav ziedojuši, valdes locekļi apmeklēs mājās.

Apvienības rīkotais Mārtiņu vakars devis skaidru atlikumu 80 dol. Pilnsapulce paredzēta 1961. g. 14. janvārī. Nākošajā gadā (pirmajā pusē) paredzēts atzīmēt apvienības 10 gadu darbības svētkus.

● 26. novembrī Sv. Aglonas Dievmātes baznīcā bīskaps J. Rancāns, asistējot prāv. St. Matisam, salaulāja skautu vadītāju un skolotāju Vitaliju Tarbūnas ar gaidu vadītāju Lidiju Vaivari. Vedējtēvs un vedējmāte bija Dr. Z. Zadvinskis ar dzīves biedri. Kāzu viesības notika Veterānu kluba telpās, kur pulcējās tuvu pie simts viesu. Bija daudz apsveikumu, starp citu arī no līgavas tēva dzimtenē, līdz ar dāvanām jaunlaulātajiem. Vēl sveica latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars, skautu un gaidu saime Grand Rapidos u.c. Viesu pulkā bija redzami vairāki bijušie un tagadējie latviešu jaunatnes organizāciju darbinieki. Jaunais pāris dzīvos Grand Rapidos.

● Samērā īsā laika posmā Grand Rapidas latvieši izvadījuši uz kapu kalniņu divus tautiešus un vienu tautieti. Tagad tiem pievienojusies Zelma Medne, kuras aiziešana bija pēkšņa. Iepriekšējās nedēļas sākumā viņa vēl strādāja Millera maiznīcā, ceturtdien tika ievietota slimnīcā un jau sestdienas vakarā aizgāja aizsaulē. Dzimusi 1905. g. 11. aprīlī Vildogas pagastā, dzīvojusi Līgatnē, kur vīram bija mēbeļu un galdniecības uzņēmums. Komūnistu laikā vīrs apcietināts, pēc kam atrasts meža nogalināts ar 16 šāvieniem. Paliekot ar pāris mēnešu vaco dēlu Raimondu, sākās viņas smagā dzīve bēgļu gaitās Vācijas nometnēs un tālāk svešniecībā Sav. Valstīs. Aizsaules ceļinieku gaitās nelaiķi izvadīja 26. novembrī no Metkalfa bēŗu nama uz Vūdlavna kapu kalniņu, piedaloties kuplam pavadītāju pulkam. Izvadīšanu kopos un bēŗu namā vadīja māc. Kr. Hermanis. No Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes atvadījās un ziedus nolika M. Lauce, bija arī atvadu ziedi no darba vietas, draugiem un pazīstamiem. Pēc viņas sēro dēls, brālis un māsa ar ģimenēm dzimtenē, brāļa meita ar vīru Vācijā un citi radi.

● Vienības draudzē R. Vēliņš un Z. Lapsiņa stāstīja par vidienes apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konferenci Čikāgā. Draudzes Ziemssvētku eglītes vakars 18. decembrī pēcpusdienā baznīcas sabiedriskajās telpās. Būs dažādi priekšnesumi un groziņu azaids.

● 24. novembrī Vienības draudzes sabiedriskajās telpās mākslinieks A. Sildegs no Kalamazū akadēmiskās kopas locekļiem un viņu viesiem stāstīja par laikmetīgo mākslu un dažādiem mākslas virzieniem, papildinot iztirzājamo temu ar attēliem. Klausītāji priekšnesumam sekoja ar lielu interesi, bija arī jautājumi referentam. Iepriecinoši bija redzēt dažus jaunās paaudzes pārstāvjus.

TĀLAVIJAS 60 GADI

No kr.: viceseniors fil! Žoržs Šmits, seniors fil! Arnolds Veinbergs un sekretārs com! Egons Podnieks, J. Kreiļa uzņ.

Pirms 60 gadiem 1900. g. 14. decembrī Rīgas Latviešu biedrībā notika latviešu studentu sapulce, ko vadīja Letonijas filistrs Vilis Olavs - Plutte, kas tai laikā studēja Rīgas Politechniskajā institūtā. Toreizējā latviešu sabiedrība nebija viengabalaina, kas atspoguļojās arī šinī sanāksmē. Kad marksistiski noskaņotie studenti pateica, ka nekādā gadījumā „zem deķeļa nelīdīšot", un, V. Olava - Pluttes uzaicināti, atstāja sapulci, palikušie 25 parakstīja jaunas latviešu korporācijas Tālavijas dibināšanas aktu. Tālavijas dibinātāji deklarēja, ka ir nodibināta stingra nacionāla gara korporācija ar principiem „Tautība, izglītība, atturība" un devīzēm — „Roku rokā" un „Darbs ceļ vīru".

Tālavijas krāsas sākumā bija izvēlētas balts - zils - zelts, bet 1907. g., kad Tālaviju uzņēma par pilntiesīgu locekli citu korporāciju saimē un krāsas bija jāatsedz, tās nācās mainīt uz balts - zaļš - zelts, jo iepriekšējās bija piederējušas kādai jau slēgtai korporācijai.

Tautības princips no pirmās dienas ir bijis tālaviešu ceļvedēja zvaigzne, bet noteiktā nacionālā stāja Tālavijai ir sagādājusi gan spožas, gan tumšas dienas. 1910. gadā seniors Zigfrids Meierovics pateica, ka Tālavija nedomā piedalīties cara Nikolaja 2. sagaidīšanas svinībās Rīgā. Krievu iestāžu atbilde bija, ka tādā gadījumā Tālaviju slēgs. No teiktā nācās atkāpties. Vāciešiem uzzinot, ka tālavieši tautieša solījumā („Zemes tēvā"), ko sacerējis dibinātājs Hugo Celmiņš, vienā pantā dzied —

Vācu varu,
Vergu garu
Jau kā teiku daudzina.
Gaiši mūsu sapņu tēli. —
Mēs kā brīvas tautas dēli
Zvēram pie šā zobena . . .

sāka šķindēt buršu ieroči, un kā pirmais vācietim pretī nostājās pats dziesmas autors.

Kad dibinātāji sāka studijas beigt, pirms aiziešanas no aktīvās dzīves, tie papildināja komāna pirmo pantu, paskaidrojot, kā jāsaprot Tālavijas principi. Pie tautības principa īpaši ir pasvītrota latviešu valodas nozīme un nepieciešamība to lietot ne tikai savā starpā un ģimenē, bet ar ikkatru svešstautieti, kas to prot, par latviešiem nemaz nerunājot. Ja toreiz, kad oficiālā valsts valoda bija krievu, kad iestādēs un veikalos — ja nerunāja vāciski vai krieviski — pircēju nemaz neapkalpoja, šāda nostāja bija vajadzīga, tad Latvijas brīvības gadu paaudzei komāna paskaidrojumi varēja likties nevajadzīgi un savu laiku pārdzīvojuši. Tikai šodien tālavieši īsti saprot dibinātāju tālredzību un šo paskaidrojumu nozīmi.

Pirmā pasaules kaŗa laikā 1915. gada rudenī Rīgas Politechnisko institūtu pārcēla uz Maskavu, un tur līdz 1918. gada pavasaŗa semestrim darbojās arī Tālavija, rudenī atgriežoties atkal Rīgā pie Baltijas Techniskās augstskolas.

Pēc Latvijas valsts neatkarības proklamēšanas 1918. gada 18. novembrī, nākamā dienā Tālavijas prezidijs ieradās pie Pagaidu valdības un paziņoja, ka Tālavija nododas Pagaidu valdības rīcībā un ir gatava ziedoties Latvijas labā. 1918. gada 13. decembrī Tālavijas ārkārtējā vispārējā sapulce, kur kā pilntiesīgi locekļi piedalījās arī zēni — vienīgais līdzīgais gadījums Tālavijas vēsturē, — nolēma, ka visiem ieročus nest spējīgiem tālaviešiem jāiestājas nacionālā armijā. Pēc šīs sapulces tai pašā dienā tādu pašu lēmumu pieņēma Selonija, un Kalpaka bataljona Atsevišķā studentu rota bija radīta. Šim Selonijas un Tālavijas piemēram sekojot, studentu rotai pievienojās arī tie Letonijas, Letgalijas un Fraternitas Letikas locekļi, kas tai laikā atradās Rīgā. — Atbrīvošanas cīņās ar Lāčplēša kaŗa ordeni ir apbalvoti 28 tālavieši.

Tālavieši nedomāja, ka ar Latvijas valsts proklamēšanas faktu un brīvības cīņu nobeigumu dibinātāju spraustais mērķis — tautības princips — būtu piepildīts. Domas un idejas, kas bija kaldinātas gan konventa sēdēs, gan literārās sapulcēs, draugu pulkā, cara cietumā sodu izciešot un bēguļojot svešās zemēs, bija jāiedzīvina, lai pilnā mērā atraisītos latviešu tautas garīgie un materiālie spēki. Tālavieši aktīvi darbojās visās Latvijas brīvvalsts dzīves nozarēs. Tālavija ir devusi daudz Latvijas universitātes mācības spēku un sabiedrībā plaši pazīstamu darbinieku. Parlamentārā laika valdībās seši ministru prezidenti ir bijuši tālavieši, un nav bijusi neviena valdība, kur nebūtu vismaz viena tālavieša.

Smagi bija Tālavijas upuri 1940./41. g., kad boļševiki apcietināja un deportēja 78 un vēl tās nošāva 3 tālaviešus.

Savu tēvu zemi aizstāvot ieročiem rokās, tālavieši piedalījās arī 2. pasaules kaŗā.

Līdz 1960. gada 1. semestra beigām Tālavijā bija uzņemti 1073 latviešu studenti.

Rīgā 1939. gadā Tālavijai bija 278 filistri, 128 krāsneši un 36 zēni, no kuriem 1944./45. gadā nokļuva apmēram puse.

1960. gada 1. semestrī dzelzs aizkara šai pusē bija 292 filistri, 88 krāsneši un 50 zēni. To vidū ir divi dibinātāji — inž. technol. Adolfs Vitckopfs Zviedrijā un agr. Pauls Sakss ASV.

Svešumā aug jauno tālaviešu paaudze veco un pārbaudīto Tālavijas principu, devīžu un tradiciju garā. Lai Dievs viņiem liek veikt darbus Latvijai, kā to ir darījuši tālaviešu vecākā paaudze.

Jānis Ozols.

CEĻA VĀRDI

Savādniekiem ir savi uzskati, bet muļķiem nav nekādu.

★

Katrs dzīvo ar savu pasauli, un labi, ka tādu ir, jo ļoti daudziem nav nekādas!

★

No vecuma nav jābaidās, jo vecums tikai pārmaina ķermeni, bet dvēsele nenoveco.

★

Cilvēkam arvien ir kāds svētums, paslēpies dziļi krūtīs; to dvēsele glabā kā dārgu mantu . . .

Aīda Niedra.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
22 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTĪ ĪRI — IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: skaistajā Playter rajonā — atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, garāža. Pilna cena $18.500,-, pieņemama iemaksa.

DANFORTH - ARUNDALE: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāžas iespējas. Iemaksa $2.000,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - CARLAW: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, moderna eļļas apkure, 2 garāžas. Kopīgā cena $13.700,-, iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGAKIEM NOTEI KUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERĪKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar
Alfred STIKUTS Real Estate
uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.
HU 1-0431. HU 1-7103.
189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

VISĀ AMERIKĀ IR PAZĪSTAMI
ZIEMASSVĒTKU DĀVANU KURVJI AR MŪSU RAŽOJUMIEM.
Mūsu šokolāde Ziemassvētku iesaiņojumā.
Mūsu Ziemassvētku marcipāna figūras.
Mūsu dažāda veida Ziemassvētku kūkas.
Lūdzu pasūtinājumus MŪSU ZIEMASSVĒTKU STOLLĒM un TORTĒM izdarīt laikus.
AMJARV'S BAKERY

VALURE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.

KAŽOKU DARBNĪCA UN VEIKALS
(IGAUŅU VADĪBĀ)
LEE FURS
707 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7, tel. HU. 3-6851
- Gatavi dāmu kažokādu mēteļi, žaketes apmetņi u.c.
- Pieņem pasūtinājumus
- Labo un pārveido kažokus
- Augstvērtīgas kvalitātes materiāls
- Ļoti zemes cenas
- Pirmklasīgs darbs
- Kreditēšanās iespējas

Kaimiņtautas latviešu klienti ļoti gaidīti. A. LEE

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dz. Freimanis — SVEČU SMARŽA, dzejas	$2.50
J. Krēsliņš — TOMĒR ES ATCEROS dzejas	2.80
V. Kārkliņš — NEAPKLUSINĀMĀS IEKĀRES	3.00
T. Heijerdāls — KON - TIKI	3.60
E. Aistars — SAPNIS SAULES LOGĀ	3.20
A. Zariņš — BRĪNUMS	2.50
J. Martinsons — GUDRĪBAS CEĻŠ	0.80
K. Ieviņš — MEDULĀJS	4.00
A. Niedra — BULVĀRU ČIGĀNI	3.60
R. Bangerskis — MANA MŪŽA ATMIŅAS IV d.	6.00
P. E. Silampē — KALPONE SILJA	3.60
V. Kārkliņš — ZELTA ZVANS	4.50
E. M. Remarks — RIETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM	3.00
Ad. Silde — VAŽU RĀVĒJI	2.80
Ad. fon Chamisso — PĒTERA ŠLĒMILA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
E. Ādamsons — RAKSTI I—II kompl.	13.80
J. Vītols — 200 LATV. TAUTAS DZIESMAS	12.00
J. Sirmanis — ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI	2.80
Dr. arch. E. R. Laube RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
K. Grāmatnieks — DZINTARA KRASTĀ	4.00
E. Birznieks - Upītis — PASTARIŅŠ DZĪVĒ	2.80

DV GRĀMATNICA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

MĒBEĻU FABRIKA ULTRALINE
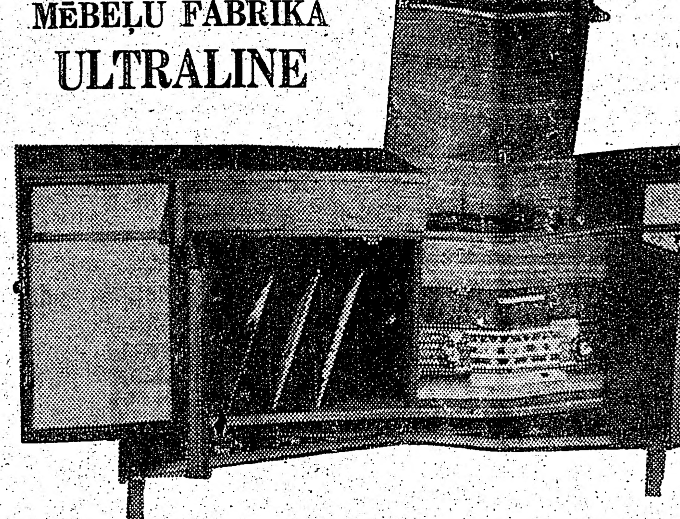
54 RIVALDA RD.
CH 4-5702
CH 4-6171
PIEDĀVĀ!
STEREO HI, FI. KABINETUS. IEBŪVĒJAM LABĀKOS TELEFUNKEN APARĀTUS. ZEMĀKĀS CENAS TORONTO, JO PĀRDODAM BEZ VEIKALU STARPNIECĪBAS.
Tuvākai informācijai zvaniet vakaros: O. INDZERS — OX 9-9768.
U. ĀBOLIŅŠ — RO 9-3054. E. KUBIS — CH 9-1645.

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
- Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.

Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

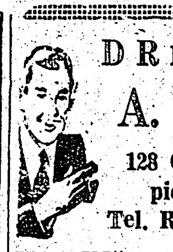
DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR. pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.
Uz vēlēšanos ar drānu paraugiem ierodos pie jums.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

JAU TAGAD IEPLĀNOJIET SAVUS ZIEMASSVĒTKU SŪTĪJUMUS
Lai mazinātu steigu . . . ievērojiet šos vienkāršos noteikumus:

Pārbaudiet adreses, kam esat nodomājuši sūtīt sveicienus svētkos, vai tās ir pareizas.

Laikus iegādājieties pastmarkas, lai tās aizvien būtu pie rokas.

Raugieties, lai būtu iegādāti iesaiņojamie materiāli.

Sagatavojot saiņus sūtīšanai pa pastu, uzrakstiet saņēmēja adresi bloka burtiem un nepiemirstiet uzrakstīt nosūtītāja adresi. Adreses rakstāmas kā uz saiņa, tā arī saiņa iekšpusē.

Palūdziet vietējā pasta kantorī, lai nosver sūtījumus, un rūpējieties, lai sūtījumi būtu pietiekami apmarkoti.

Pēdējā nosūtīšanas diena vietējai piegādei ir 17. decembris.

CANADA POST OFFICE.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
☆ FOKSTROTU
☆ LĒNO VALSI
☆ VALSI
☆ TANGO
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA, CHA-CHA-CHA
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS,
133 Richmond St., W., Toronto 1, Ontario.
EM 6-8996 (darbā)
RO 7-5919 (mājā)

ŠUVĒJA - MODISTE
J. BLUMBERGS
pieņem dāmu apģērbu, arī labošanas un pārveidošanas darbus.
172 Palmerston Ave., Toronto. EM 8-6472.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
Nekustami īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St., Toronto

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET ST., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

TAUTIEŠI.
turpmāk naudu ir iespējams nosūtīt uz LATVIJU ar mūsu Sainīšu nodaļas starpniecību.
NAUDU pārsūtām ar gaisa pastu un to saņem visātrākā laikā.
IZMAKSĀ par vienu dolaru 10 rubļu — pēc tūristu kursa.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

ZVIEDRIJAS DV DARBS

(Pārnesums no 2. lpp.)

it īpaši izrietēja no Palīdzības nozares vadītāja V. Jaunzema referāta par aprūpes lietu kārtošanu latviešiem aiz dzelzs aizkara. Referents norādīja, ka līdzekļi dzimtenē palikušo atbalstīšanai ienāk labi un tautiešu atsaucība visā pasaulē šī uzdevuma veikšanai neapsīkst.

Valde nolēma nepārtraukt kontaktus ar Sadarbības komiteju vietējā palīdzības darba saskaņošanai. Turpretim valde noraidīja katru kādas citas organizācijas iejaukšanos DV līdzekļu kontrolē. DV kases un līdzekļu konti padoti stingrai DV revīzijas komisijas kontrolei, un tā arī konstatē, kā darbs veikts un līdzekļi izmantoti. Kā V. Jaunzems norādīja, tad palīdzības darbam ienākušie līdzekļi pa lielākai daļai saistīti ar ziedotāju stingru norādījumu, kā tie izlietojami. Tas pats attiecas uz summām, kas ienāk no citu zemju DV valdēm. Labi panākumi ir vietējai Ziemassvētku ziedojumu akcijai. Uz sēdes dienu šajā kontā jau ienākušas ap 2000.- kronu. No valdes revīzijas kom. priekšsēža R. Šmitmaņa ziņojuma izrietēja, ka pēc ļoti rūpīgas revīzijas, visas valdes grāmatas un konti atrasti kārtībā.

Zemes valde noklausījās I. Freimaņa ziņojumu par attīstību latviešu vietējā „iekšpolitiskajā" dzīvē. Šajā sakarā jāaizrāda, ka Zviedrijas latviešu augstākās pārvaldes organa — Zviedrijas Latviešu centrālās padomes prezidija priekšsēdis bija H. Tepfers, kas šai amatā darbojās, nākdams no DV vēlētāju saraksta. Tā kā H. Trepfers no sava amata neveselības dēļ atlūdzies, tad prezidija postenis paliek brīvs. Ja arī turpmāk prezidija priekšsēža postenis tiktu uzticēts DV, tad valde par kandidātu šim amatam izraudzīja I. Freimani. Valde atzina sadarbības nepieciešamību arī ar citām latviešu organizācijām, kā Nacionālo Fondu, u.t.t.

Skatot cauri sarīkojumu kalendāru nākamam darbības periodam, atzīmējami divi izcili notikumi nākamajā gadā. Viens no tiem būs DV organizācijas 15 gadu jubilejas atzīmēšana. Svinības izkārtot uzņēmusies Eskilstunas DV nodaļa. Šajā sakarā Eskilstunas nod. pārstāvis R. Šmitmanis norādīja, ka mazās nodaļas lielus sarīkojumus vienas pašas uz saviem pleciem vairs iznest nevar. Tur pārējām nodaļām un apkārtējiem tautiešiem jānāk palīgā. Praktisko darbu, kā Šmitmanis izteicās, nodaļas izkārtot nebaidās, tās tomēr gaida uz tautiešu plašāku atbalstu arī no tuvākas un tālākas apkārtnes. Tas palīdz nodaļām sabalansēt sarīkojumu izdevumu-ienākumu posteni. Kā otrs lielākais sarīkojums paredzēts DV salidojums rudenī plašākā mērogā nekā līdz šim. Par salidojuma vietu nepanāca izšķiršanos, kaut gan trīs nodaļas piedāvājās salidojuma darbu izkārtošanai. Salidojums katrā ziņā notiks laikā, kas netraucē ne vienu no lielajiem latviešu sarīkojumiem Eiropā. Domāts arī par cita veida sanāksmēm.

Valde izšķīra pāris lūgumu palīdzībai dzimtenē. Atsevišķos gadījumos valde piešķīra nelielas Ziemassvētku veltes grūtos apstākļos nonākušajiem invalidiem, veciem ļaudīm un daudzbērnu ģimenēm Zviedrijā. Lai gūtu pilnīgu pārskatu par eventuāli aprūpējamo stāvokli Zviedrijā, valde uzdeva nodaļām apzināt gadījumus, kur palīdzība tiešām būtu nepieciešama. Par to jāziņo valdei, un tā iespēju un līdzekļu robežās, kā arī katru atsevišķu gadījumu stingri pārbaudot, centīsies palīdzēt nedienās nonākušajiem.

Uz Stokholmas DV nodaļas ierosmi zemes valde vienbalsīgi no DV rindām izslēdza Stokholmas nod. biedru Alfredu Vinteru.

Sēdes dalībnieki noklausījās valdes priekšsēža A. Ošes ziņojumu par LAK EC sanāksmes gaitu Bīlefeldā. Informācijas nozares vadītājam Z. Dzelmem uzdeva informācijas darbā galveno vērību piešķirt organizācijas iekšējai dzīvei. Turpretim ārējās informācijas sektors atstājams tām latviešu organizācijām, kas kas ar šo jautājumu speciāli nodarbojas.

Iztirzāja vēl veselu rindu citu jautājumu, kam vairāk vai mazāk interna rakstura nozīme. Sēde norisa lietišķi, spraigi un koleģiāli. Par sēdes dalībnieku labklājību rūpējās Jenčepingas nod. biedri, it īpaši valdes pr-dis R. Jansons un viņa vietn. A. Ķemme ar kundzi.

P.A.S.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432, WA 1-2425
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
AIZRĀDĪJUMS: Pēc 1. oktobra mēs pārsūtām medikamentus uz Padomju Krieviju šā:
1. MĒS PIEŅEMAM JŪSU PASŪTINĀJUMUS UN IZKĀRTOJAM ATĻAUJU, KĀ ARĪ RECEPTI NO PADOMJU ĀRSTIEM; TĀ VAJADZĪGA SAKARĀ AR JAUNAJIEM NOTEIKUMIEM.
2. IZPILDĀM PASŪTINĀJUMUS PĒC JŪSU PIESŪTĪTĀS PADOMJU ĀRSTU RECEPTES VISĪSĀKĀ LAIKĀ.

PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432 vai WA 1-2425 vai pienāciet personīgi. Apkalpojam klientus visur—kā Kanadā, tā ASV

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi
☆ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

ĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!
TH - CARLAW: atsevišķa 6 istabu
māja, 2 virtuves, moderna eļļas ap-
s.. Kopīgā cena $13.700,-, iemaksa
ms uz izdevīgām obligācijām.
ALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
AS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

RIJAS DV DARBS

p.) ... līdzības ... unzema ... tu kār- ... elzs aiz- ... ka li- ... atbals- ... iešu at- ... uzdevu- ... ārtraukt ... s komi- ... arba sa- ... elde no- ... s orga- ... līdzek- ... līdzek- ... DV re- ... olei, un ... s veikts ... Kā V. ... palīdzī- ... līdzekļi ... ar zie- ... mu, kā ... s attie- ... nāk no ... Labi pa- ... assvētku ... des die- ... kušas ap ... revīzijas ... maņa zi- ... ļoti rū- ... des grā- ... ārtībā. ... sijās I. ... attīsti- ... špolitis- ... jāaizrā- ... ešu aug- ... — Zvie- ... s pado- ... bija H. ... arbojās, ... saraks- ... no sava ... tlūdzies, ... paliek ... prezidija ... uzticēts ... dātu šim ... Freimani. ... s nepie- ... latviešu ... Nacionālo ... mu ka- ... ības pe- ... izcili no- ... Viens no ... cijas 15 ... na. Svi- ... es Eskil- ... sakarā ... stāvis R. ... a mazās

nodaļas lielus sarīkojumus vienas pašas uz saviem pleciem vairs iznest nevar. Tur pārējām nodaļām un apkārtējiem tautiešiem jānāk palīgā. Praktisko darbu, kā Šmitmanis izteicās, nodaļas izkārtot nebaidās, tās tomēr gaida uz tautiešu plašāku atbalstu arī no tuvākas un tālākas apkārtnes. Tas palīdz nodaļām sabalansēt sarīkojumu izdevumu-ienākumu posteni. Kā otrs lielākais sarīkojums paredzēts DV salidojums rudenī plašākā mērogā nekā līdz šim. Par salidojuma vietu nepanāca izšķiršanos, kaut gan trīs nodaļas piedāvājās salidojuma darbu izkārtošanai. Salidojums katrā ziņā notiks laikā, kas netraucē ne vienu no lielajiem latviešu sarīkojumiem Eiropā. Domāts arī par cita veida sanāksmēm.

Valde izšķīra pāris lūgumu pabalstus, ... līdzībai dzimtenē. Atsevišķos gadījumos valde piešķīra nelielas Ziemassvētku veltes grūtos apstākļos nonākušajiem invalīdiem, veciem ļaudīm un daudzbērnu ģimenēm Zviedrijā. Lai gūtu pilnīgu pārskatu par eventuāli aprūpējamo stāvokli Zviedrijā, valde uzdeva nodaļām apzināt gadījumus, kur palīdzība tiešām būtu nepieciešama. Par to jāziņo valdei, un tā iespēju un līdzekļu robežās, kā arī katru atsevišķu gadījumu stingri pārbaudot, centīsies palīdzēt nedienās nonākušajiem.

Uz Stokholmas DV nodaļas ierosmi zemes valde vienbalsīgi no DV rindām izslēdza Stokholmas nod. biedru Alfredu Vinteru.

Sēdes dalībnieki noklausījās valdes priekšsēža A. Oses ziņojumu par LAK EC sanāksmes gaitu Bilefeldā. Informācijas nozares vadītājam Z. Dzelmem uzdeva informācijas darbā galveno vērību piešķirt organizācijas iekšējai dzīvei. Turpretim ārējās informācijas sektors atstājams tām latviešu organizācijām, kas kas ar šo jautājumu speciāli nodarbojas.

Iztirzāja vēl veselu rindu citu jautājumu, kam vairāk vai mazāk interna rakstura nozīme. Sēde norisa lietišķi, spraigi un koleģiāli. Par sēdes dalībnieku labklājību rūpējās Jenčepingas nod. biedri, it īpaši valdes pr-dis R. Jansons un viņa vietn. A. Ķemme ar kundzi.

P.A.S.

PHARMACY
T., TORONTO, WA 1-0432, WA 1-2425
ie latviešu klienti mums ir
abākā reklāma.
1. oktobra mēs pārsūtām medikamen-
viju šā:
M JŪSU PASŪTINĀJUMUS UN IZ-
TĻAUJU, KĀ ARĪ RECEPTI NO PA-
IEM; TĀ VAJADZĪGA SAKARĀ AR
OTEIKUMIEM.
SŪTINĀJUMUS PĒC JŪSU PIESŪTĪ-
U ĀRSTU RECEPTES VISISĀKĀ
NĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
NTI uz LATVIJU no MŪSU
ĀTRA PIEGĀDE
draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs
VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
3.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
ANIET WA 1-0432 vai WA 1-2425 vai pie-
kalpojam klientus visur—kā Kanadā, tā

GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468
Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika
tām medikamentus uz Latviju.

ATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
27 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
agātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārtojumi
★ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

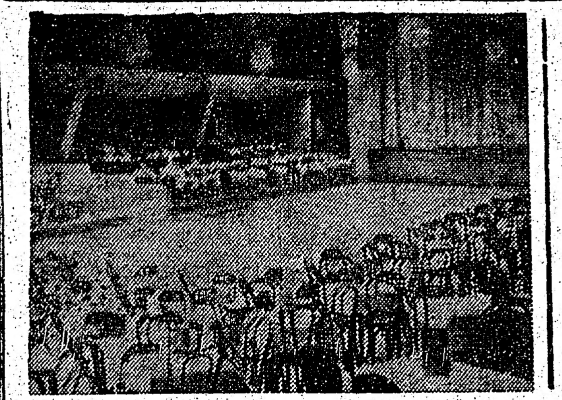

TRADICIONĀLĀ

JAUNGADA SAGAIDĪŠANAS BALLE

31. DECEMBRĪ

Ieeja: dāmām $ 3.50, kungiem $ 4.50, ieskaitot galdiņu. Spēlēs: FEM-NETTAS deju orķestris. Pilna bufete. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā „LATVIJA AMERIKĀ" birojā.

PALACE PIER

Rīko: DAUGAVAS VANAGU SAIME TORONTO.

DAUGAVAS VANAGU TEĀTRA KANADĀ
10 G. JUBILEJAS IZRĀDE
10. decembrī, plkst. 8 vakarā Ontario Karaliskā mūzeja zālē.
H. IBSENA DRĀMA 5 AINĀS

JONS GABRIELS BORKMANS

Režisors: V. SKUDRA - VIILKACIS. Dekorātors: V VARE.

Biļetes iepriekšpārdošanā: LOTUS PUĶU VEIKALĀ un LATVIJA AMERIKĀ REDAKCIJĀ.

Cena — $ 2.50, $ 2.00 un $ 1.50. — Skolēniem puscenas.

Apkuru un ūdensvadu
speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

V. KUČĀNS,
kungu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO,
(pie Danforth un Pape Ave.).
Tel. HO 1-5891.

IZDARU
APMETUMA DARBUS,
kā arī
apmainu koka kāpnes
pret cementa kāpnēm
pusstundas laikā.
Zvanīt katrā laikā
RO 6-3026, Toronto.

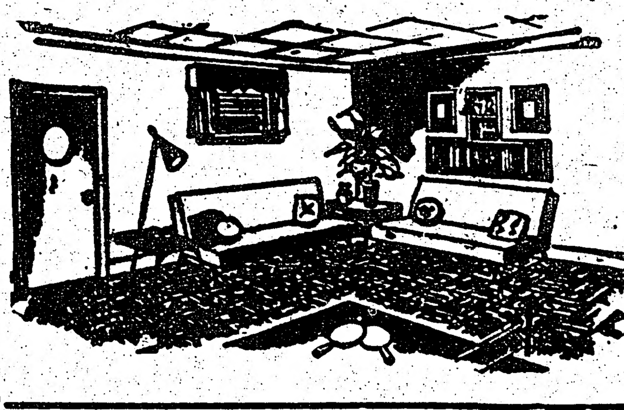

GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini. Informācija latviešu valodā.
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

✝

Mans mīļais vīrs, mūsu tēvs, vectētiņš un vecvectētiņš

Eduards Andersons

dzimis Rīgā 1881. gada 24. augustā, aizgāja Dieva mierā š. g. 24. novembrī Vācijā. Guldīts zemes klēpī Berchtesgadenā 26. novembrī.

Dziļās sērās

SIEVA VĀCIJĀ, MEITA, ZNOTS,
MAZBĒRNI un MAZMAZBĒRNI
KANADĀ un MEITA ASV.

„LITTLE RIGA" DELIKATEŠU VEIKALS,
343 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 4-8974.
MŪSU SPECIĀLITĀTE
● VIESĪBU GALDI, AUKSTĀS BUFETES.
● AUKSTO UZKOŽAMO PLATES kokteiļu partijām.
● DAŽĀDU SALĀTU IZVĒLE uz pasūtinājumu — (WALDORF, OLIVJĒ, ŠRIMPU — SPARĢEĻU u. c.)
VIJA KRAUJIŅA.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Meklē
BOLISLAVU PROCKA-LOVU - PROCKĀNU,
VIKTORA dēlu, dzimis 1923. g. 10. maijā Kārsavas pagastā. Beidzamās ziņas saņemtas 1948. gada maijā no Anglijas.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
ALISEI PAEGLIS,
33 ALVINA AVE.,
TORONTO 7, ONT., CANADA.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

Milda's FLOWERS
1597 BLOOR ST., WEST,
TĀLR. LE 6-2424, TORONTO 9, ONT.
Ziedi visām vajadzībām, latviskās rotas, audumi, ādas izstrādājumi, keramika.
Piegāde pilsētas robežās. M. BERTULSONS.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 11. decembrī 4 dievkalpojumi: pl. 9 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; pl. 1 dienā Friportā Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis, pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, pl. 5.15 Džamaikas Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. R. Zariņš.

Svētdien, 18. decembrī, pl. 2 dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš.

Skolu kopējā eglīte svētdien, 18. decembrī, pl. 2 dienā Arlingtona zālē, 23 St. Mark's Place, Manhatenā. Svētbrīdis. Ziemassvētku uzvedumā ar saviem skatuves uzvedumiem piedalīsies visas sešas skolas; būs Ziemassvētku vecītis, bērnu pamielošana, rotaļas. Bērnu azaidam vecākus lūdz ņemt līdzi groziņus. Bērnus, kas nav šo skolu skolēni, lūdz pieteikt līdz 12. decembrim draudzes namā (tel. SO 8-7721) pie mācītājiem vai sava rajona skolās.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus draudzes Ziemassvētku dievkalpojums 25. decembrī, pl. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

ČIKĀGĀ

11. decembrī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Plkst. 11 Adventa dievkalpojums.

Trešdien, 14. decembrī, plkst. 7 vakarā Bībeles stunda Draudzes namā. Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9,30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard. Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1,30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 11. decembrī, pl. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdiens, 18. decembrī, pl. 3 p.p. Ziemassvētku eglītes vakars bērniem.

Sestdien, 24. decembrī, pl. 7 vakarā Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont.. tel. LE 6-2510.

11. decembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums, atzīmējot draudzes 12 gadu pastāvēšanu. Svētdienas skola.

18. decembrī, plkst. 2 p.p. Ziemassvētku eglītes sarīkojums bērniem Centrālās YMCAs telpās. Svētbrīdis. Svētdienas skolas uzvedums „Svētā nakts" (autors māc. A. Lūsis). Bērnu apdāvināšana. Rotaļas.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Deer Park baznīcā Ziemassvētku vakara dievkalpojums. Dziedās vīru koris „Viesturs" un svētdienas skolas koris.

25. decembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

1. janvārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Jaungada dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. decembrī, plkst. 2,30 p. p. svētdienas skola.

18. decembrī, plkst. 3 p. p. draudzes bērnu eglīte Sv. Barnaba baznīcas zālē.

24. decembrī, plkst. 6,30 vakarā Ziemassvētku dievkalpojums. Dziedās viesturu koris.

31. decembrī, plkst. 6,30 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums.

Bramptonā: 10. decembrī, pl. 7 vakarā bērnu eglīte Sniegoves zālē.

25. decembrī, plkst. 1,30 p. p. Ziemassvētku dievkalpoj. Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 11. decembrī, plkst. 10.30 rītā dievkalpojums.

Piektdien, 16. decembrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākas grupas stunda — 109 Ferguson Avenue, South.

17. decembrī — jaunatnes pulciņa Rotas eglītes vakars.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus pakalpojumus. Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22, Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev. lut. draudzē adventa laika dievkalpojums 11. dec., pl. 1.30 p.p. Oxford un Colborne Sts. Dziesmu grāmatas.

Niagārā latviešu ev.-lut. draudzes adventa laikā dievkalpojums 18. decembrī, pl. 2 p.p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Sv. Katarīnās latviešu ev.-lut. draudzes Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. decembrī, pl. 4.30 p.p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

✝

OSKARS VĪTUSS

dzimis 1898. g. 28. augustā, miris 1960. g. 12. novembrī Norandā.

SV. JĀŅA EV. - LUT.
LATVIEŠU DRAUDZES
TORONTO PALĪDZĪBAS
FONDS.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

11. decembrī, plkst. 2 p.p. Presbiteriāņu baznīcas zālē draudzes Ziemassvētku eglīte ar priekšnesumiem un kopīgu svētku cienastu.

24. decembrī, pl. 7. vakarā Zimassvētku dievkalpojumu vadīs māc. V. Šēfers. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplinās operdzied. Nat. Valdovska, brīvmāksl. R. Šēfere pie ērģelēm.

31. decembrī, plkst. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948; draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Svētdien, 11. decembrī, plkst. 10.00 no rīta — iesvētību stunda. Plkst. 1.30 p.p. — III adventa dievkalpojums un svētdienas skola.

Trešdien, 14. decembrī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda. Pravieši Amoss un Hozeja (gaismas bildes).

Sestdien, 17. decembrī, plkst. 6 vakarā — draudzes Ziemassvētku sarīkojums Trinity Memorial baznīcā. Svētdienas skolēnu uzvedums. Groziņu vakars.

Svētdien, 18. decembrī, plkst. 1,30 p.p. — IV adventa svētdienas dievkalpojums.

Piektdien, 23. decembrī, plkst. 7 vakarā Jaunatnes pulciņa Ziemassvētku ieskaņas vakars.

Sestdien, 24. decembrī, plkst. 7,30 vakarā Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums. Dziedās jaunatnes dziesmu ansamblis.

Svētdien, 25. decembrī — I. Ziemassvētku dienā, plkst. 1,30 p.p. svētku dievkalpojums.

Trešdien, 28. decembrī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda. Temats: Pravietis Ijabs. Sestdien, 31. decembrī, plkst. 8.00 vakarā Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

(Jauna gada dienā, 1. janvārī dievkalpojums nenotiks).

NORANDĀ

Norandas latviešu draudzes Ziemassvētku dievkalpojums — sestdien, 17. decembrī, plkst. 4 p.p. (United Church). Pēc dievkalpojuma bērnu Ziemassvētku eglīte. Prāv. A. Skrodelis.

VIRDŽINIJTAUNĀ

Virdžinijtaunas latviešu draudzes Ziemassvētku un bērnu eglītes dievkalpojums 18. decembrī, plkst. 1 p.p. Prāv. A. Skrodelis

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

STORM LOGU DEP.
PIEDĀVĀ:
LABĀKĀS KVALITĀTES STORM LOGUS PAR $16.55
MAKSĀJAMS PĒC 3 mēn.

Vecākā Latviešu Aluminija Kompanija Kanadā
NORTHFLEX ALUMINUM CO. LTD.
PL 7-1140 124 MANVILLE RD. SCARBOROUGH PL7-1149

ALUMINIJA LAIVU DEP.
PIEDĀVĀ: PAR FABRIKAS CENĀM 12 un 14 pēdu metinātas aluminija laivas. Negrimstošas, 52 inču platas. Ar labiem panākumiem lietotas kara laikā. Mēs esam vienīgie šāda tipa laivu ražotāji KANADĀ. Pasūtinājumus pieņemam nākošai sezonai. Pasūtiniet šodien tieši no fabrikas.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
982 DANFORTH AVE., TORONTO, HO 5-7527
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
Birojā: HO 5-7527 Mājās: HO. 6-5024

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS

ST. CLAIR - O'CONNOR: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un klātpiebūvētu ķieģeļu garāžu. Eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba. Īpašums 8 g. v. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $1.500.-.

DANFORTH - BROADVIEW: Labi ejošs delikatešu veikals. Zvanīt informācijai.

EZERA RAJONĀ: 6 istabu atsevišķs bungalovs ar izbūvētu atpūtas telpu pagrabā. Eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, iebraucamais ceļš un vieta garāžai. Cena $10.900.-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

Daugavas Vanagu Toronto saime
rīko 17. DECEMBRĪ — 123 HURON IELĀ
ZIEMASSVĒTKU EGLĪTES VAKARU
PLKST. 3.00 BĒRNIEM
Ziemassvētku vecītis — Dāvanas. Rotaļas.
PLKST 7.30 BIEDRIEM
Pašapdāvināšanās — jāņem līdzi dāvana $1.- apmērā.
Pēc tam tējas vakars.
Laipni ielūdz RĪKOTĀJI.

KURZEMES CĪNĪTĀJI GATAVOJAS SVĒTKIEM

Sakarā ar tuvojošos Kurzemes cietokšņa cīnītāju un veco strēlnieku Ziemassvētku kauju atceres vakara sarīkojumu 7. janvārī „Saulainē", rīcības komiteja bija sanākusi sēdei, lai saskaņotu pēdējo priekšdarbu paveikšanu. Svinīgajai varoņu jundai [illegible] altāra goda sardzi [illegible], kā arī karoga goda sardzē būs baltos apvalkos. Rīcības komiteja laipni aicina ikvienu [illegible] Kurzemes cietokšņa cīnītāju un veco strēlnieku, kam būtu [illegible] piedalīties goda sardzēs, atsaukties rīc. komitejas sekretāram līdz 16. decembrim, [illegible] kopīgi varētu izkārtot [illegible] iegādi: kopā ar galvas segu $3.-. Vakara dalībnieki sirsnīgi aicināti ņemt līdz svecīti, lai to aizdedzinātu kritušā cīņu drauga piemiņai. Vakara dalībnieku pulcēšanās pl. 4-5 vakarā „Saulainē", kur līdz ar tumsas iestāšanos sekos svinīgā junda.

Dekorējumu telpām un jundai jau daļēji paveicis J. Sukurs, ziedodams daudz laika šim darbam. Vakara programma daļu turpinās telpās ar svētku runu, priekšnesumiem un sekojošo sadraudzības vakaru. Vakara dalībniekiem būs izkārtota pārnakšņošana uz vietas. Ņemami līdz groziņi. Būs arī loterija, kurai jau saziedotas 30 grāmatas, un loterijas atlikumu veltīs kādam smagi cietušam cīņu biedram, kas mīt Vācijā (slimnīcā). Uz „Saulaini" nokļūšana iecerēta ar auto mašīnām, bet ja kāds ir kavēts šādā braucienā piedalīties, var izmantot Greyhound autobusus, kas iet uz Barry 6 reizes diennaktī; no turienes „Saulaine" ir tikai 12 jūdžu, un tur nokļūšanai var izmantot taksiti. Nokļūšana uz „Saulaini" no Toronto pa 27. 400. vai 11. ceļu. Rīcības komiteja laipni aicina atsaukties bij. Kurzemes cīnītājus — auto mašīnu īpašniekus, kā arī tos, kam pašiem nav iespējas nokļūt uz svētku vietu.

Rīcības komitejas adrese: Mr. St. Leimanis, 123 Humberside Ave., Toronto 9, Ont. Telef. RO-2-9864.

VĒSTULE . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

vējdzirnavām, sludinot gandrīz pasaules galu. To lai viņš dara savā, ne manā vārdā!

Zaķa kungs jautā, kāpēc Chruščevs vēlējies Kenediju? Tad laikam tāpēc, ka viņš ir gribējis, lai ievēlētu Niksonu.

Kas attiecas uz Mekartūra lietu, tas jau visiem ir zināms, ka viņa atlaišana ir notikusi uz bijušā demokrata Eizenhauera spiediena, kas toreiz vēl bija Trūmena padomdevējs militāros jautājumos. Eizenhaueram ir bijis vecs naids pret vareno ģenerāli, un to viņš tūlīt parādīja, kad kļuva par prezidentu, un tas nebija liela vīra žests.

Lasītājs -ks.

TORONTO CHRONIKA

(Pārnesums no 2. lpp.)

kas veicināja koŗa koncerta labo izdošanos. Viņa arī lūdz visus tos, kas nav vēl paspējuši norēķināties par biļetēm, to nokārtot līdz š. g. 20. decembrim. Norēķināšanās maksu lūdz nosūtīt koŗa kasierim un draudzes kancelejas adresi: E. Skujevskis, 200 Balmoral Ave., Toronto 7.

⊕ Austrumu ev. - lut. draudzes dāmu komitejas rīkotais eglītes sarīkojums notiks svētdien, 18. decembrī, pl. 3 p.p. Sv. Barnaba baznīcas telpās. Ievadījumā svētbrīdis un svētdienas skolas bērnu priekšnesumi. Bērnu apdāvināšana un tējas galds bērniem un pieaugušiem. Draudzes dāmu komiteja nosūtījusi uz Vāciju $100.-. Ziemassvētku veltēm veciem ļaudīm.

MONTREĀLĀ

⊕ Montreālas Sv. Pāvila draudzes Ziemassvētku eglīte notiks š. g. 11. decembrī, pl. 2 p.p. baznīcas apakšējās telpās. Draudzes māc. V. Šēfers to ievadīs ar svētbrīdi, kam sekos mākslinieciska programma jaunatnes un bērnu izpildījumā, Ziemassvētku vecīša viesošanās un rotaļas.

Dāmu komiteja gādās par tējas galdu.

LONDONA, ONT.

DV Londonas nodaļas rīkotais koncerts-bazārs-balle bija pulcinājis kuplu skaitu tautiešu, kas uzmanīgi sekoja viņu koŗa Viesturs koncertam, ar aplausiem aicinot dziedātājus atkārtot, ko koris arī darīja. Diriģenti saņēma ziedus. Londoniešiem koris pazīstams jau no iepriekšējiem koncertiem. Tagad tas ir sasniedzis augstāku attīstības līmeni, sekojot ļoti uzmanīgi katram diriģentu rokas mājienam un droši [illegible] ar savu balsi; tikai koncerta pirmajās divās dziesmās šis drosmes it kā trūka. Dziesmu tulkojumos grūti konstatēt novirzīšanos no komponistu ieteikumiem, izņemot pāris dziesmu, kuŗu temps dzirdēts citādāks; piem., tautas dziesmā Padziedi nu, bāliņ, sākums dzirdēts lēnākā un mierīgākā tempā. Visumā koncerts ļoti iepriecināja klausītājus. Piedalīšanās bazāra ložu iegādē bija ļoti dzīva, jo izstādītās mantas uz to pamudināja. Lai gan telpas bija šauras, saviesīgajā dzīvē sanāksmes dalībnieki bija aktīvi. Par tik labu sarīkojuma izdošanos jāpateicas DV Londonas nodaļai ar priekšnieku A. Liepiņu un Vanadzēm ar viņu priekšnieci A. Ebeli.

SPORTISTI ATSKATĀS UZ PADARĪTO UN PLĀNO NĀKOTNES IESPĒJAS

Kanadas latviešu sporta apvienības kongresu ar īsu uzrunu ievadīja apvienības pr-ks J. Ādminis. Kongress ar klusuma brīdi godināja 20. martā mūžībā aizgājušo apvienības pr-ku Vili Rozenbergu.

Mandātu komisija (A. Grīnbergs, K. Draulis, V. Suļims) ziņoja, ka kongresā balss tiesības bauda 16 delegāti. J. Ādmnis ziņoja par sporta nozaŗu veikumiem, uzsveŗot apstākli par veco vieglatlētu aiziešanu no aktīvā sporta darba. Vairums no viņiem vairs nepiedalās arī jauno vieglatlētu audzināšanā. Notikušas jaunatnes meistarības sacensības Sidrabenē, kuŗās piedalījās kupls sportistu skaits no ASV. Nodibinātas Viļa Rozenberga piemiņas balvas, kuŗas izcīnīja min. sacīkstēs. Ziemeļamerikas meistarsacīkstes nāk. gadā notiks Indiānapolē (ASV). Iecerēts noorganizēt peldēšanas sacīkstes jaunatnei un pieaugušiem, kuŗu technisko organizēšanu veiks K. Brasliņš un K. Rasa. Grūtības rada apstākļi, ka trūkst sporta darbinieku, neapmieriņa aktīvitāte un liels šķērslis ir līdzekļu trūkums.

Trūkstot līdzekļiem nereti rodas grūtības sacīkšu noorganizēšanā. ASV latviešu sportistu stāvoklis naudas līdzekļu ziņā ir nesalīdzināmi izdevīgāks, jo ALA sporta veicināšanai atvēl respektējamas summas. Turpmākā darbā līdzekļu sagādei piešķirama jo sevišķa vērība, kā arī dažiem sporta veidiem, kuŗi līdz šim netiek klubu darbībā popularizēti.

Galda tenisa nozare, ko vada A. Eglītis, uzrādījusi skaitliskā ziņā jūtamu sarukumu sakarā ar YMCA's galda tenisa sekcijas darbības pārtraukšanu, kas pēdējā laikā noticis arī ar TLS kluba tenisa nozari. Rādies iespaids, ka skaitliskā samazināšanās vēl turpināsies. Turpretim galda tenisistu aktīvā daļa pašlaik ir sasniegusi augstu līmeni. Kanadas un ASV valstu sacensībās, Kanadas komandā spēlējot V. Ādminei un Ž. Kāpostiņai, tā guva uzvaru. Arī ASV valstu sacīkstēs uzvarēja Kanadas sieviešu komanda, kuŗā spēlēja V. Ādmine. Pēc pašreizējās rangu tabulas (Kanadas), mūsu spēlētāji M. Žulps un M. Eichvalds ieņem otro resp. trešo vietu, un pēdējās spēlēs viņi uzrāda lielu augšupeju. Noturētas Kanadas un ASV meistarsacīkstes, kuŗās piedalījušies tikai Kanadas spēlētāji.

Pie sporta apvienības reģistrēti 139 pieauguši un 27 jauniešu sportisti. Apvienības valde pag. darbības gadā noturējusi 8 valdes sēdes.

Tenisa nozare, kas darbojas patstāvīgi, saista 27 dalībniekus Toronto un Montreālā. Nozari vada R. Ceinovskis, un tā uzrāda aktīvu darbību. Noturētas sacensības ar abu pilsētu komandām, kā arī Kanadas latviešu meistarsacīkstes. Līdzšinējais nozares vadītājs piesaka savu atteikšanos no nozares vadības darba, lūdzot tuvākā laikā viņa vietā izraudzīt citu personu.

Futbola nozarē darbojas tikai viena komanda — A. Grīnberga vadībā. Komandā spēlē daži cittautieši un tā piedalās arī kanadiešu līgā. Notikušas 2 spēles ar ASV DV komandām.

Volejbola nozares vad. V. Gaļviņš savā pārskatā norādīja, ka notikusi Ontario meistarība, piedaloties 6 vīriešu un 3 sieviešu komandām. Valstu sacīkstēs Grand Rapidos uzvarēja Kanadas latviešu izlase (vīriešu volejbolā), kuŗā startēja Spartas spēlētāji, bet sieviešu komanda zaudēja. Mūsu vīriešu komanda uzvarēja arī baltiešu meistarsacīkstēs. Nozarei rodas grūtības ar sacensību izkārtošanu un dažreiz ir bijis jānonāk laika trūkumā.

Besketbola nozare Z. Zāmueļa vadībā sarīkojusi latviešu meistarības sacensības Ontario ar 5 komandām un Kanadas latviešu meistarību ar 2 komandām no Ontario un 1 komandu no Montreālas, meistara godu izcīnot Toronto DV sporta klubam. Sieviešu basketbola meistarības sacensībās piedalījušās 2 komandas, meistartitulu izcīnot Montreālas latviešu sporta klubam. Notikušas ASV un Kanadas komandu valstu sacīkstes Grand Rapidos, kur uzvarēja ASV izlase. Baltiešu meistarsacīkstēs latviešu komandām nācās piedzīvot zaudējumu. Nav bijis iespējams izdarīt finālspēles jaunatnes meistarībā Kanadas mērogā, jo neieradās Montreālas komanda. Arī TLSK jaunatnes komandai radušās grūtības sacensību izkārtošanā eksāmenu dēļ.

Kasieris V. Suļims ziņoja, ka pag. gada izdevumi — $377,- par $89,- pārsnieguši ienākumus. No iepriekšējo gadu atlikumiem kasē pašreiz $319,-.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza R. Kadiķis, norādot, ka kases grāmatā ieraksti saskan ar attaisnojošiem dokumentiem. Protokolu grāmata labā kārtībā. Apvienības valde darbojusies sekmīgi iespēju robežās.

YMCA's sporta klubam rūpes galvenokārt sagādā līdzekļi, kā to norādīja kluba pr-dis Ž. Zentiņš.

TLSK vad. E. Skujiņš ziņoja, ka galvenā problēma ir darbinieku trūkums. Sporta darbs galvenokārt izvērsts pa sekcijām.

DV sporta kluba vad. R. Kadiķis savā pārskatā uzsvēra, ka kluba darbība izvērtusies futbola un basketbola nozarēs. Klubs cenšas turēt kopā jaunatni, lai stiprinātu sporta garu. Noorganizēta 8-10 gadu vecu zēnu grupa (6 zēni) basketbola treniņiem.

Klubam ir cieša sadarbība ar sporta apvienību. Izsaka dedzīgu aicinājumu sporta klubiem sniegt atbalstu apvienībai līdzekļu sagādē.

E. Breikšs, sniedzot ziņojumu par Hamiltonas „Spartu", norādīja, ka trūkst darbinieku tiešajām vadības darbam, bet sportistos mājo stiprs sporta gars.

Par Montreālas sporta klubu ziņoja J. Pālens, norādot uz kluba rūpēm par jaunatnes kopā saturēšanu. Trūkst entuziasma un darbinieku. Klubs ierosināja sportistu reģistrācijas samaksas termiņu noteikt uz 1. martu.

J. Ādminis un Ž. Zentiņš informēja par iecerētām basketbola un volejbola sacensību spēlēm Dziesmu svētku laikā un par sporta apvienības pārstāvja piedalīšanos dziesmu svētku rīcības komitejas darbā

Debatēs par pag. gada darbību plašākas pārrunas izraisīja basketbola sacensību noorganizēšana jaunatnes grupai, kam par šķērsli ir skolu eksāmeni u. t. t.

Vairākuma domas bija ka sacensības organizējamas laikus. Plašākas pārrunas izraisīja izcīnīto balvu apzināšana, kā arī pārrunāja par tām, kas paredzētas izcīnīšanai. Pieņēma ierosinājumu, ka izcīnītās un izcīnā esošās balvas piesakāmas apvienības valdei līdz 1961. g janvārim.

Uzdeva jaunajai valdei izkārtot galda tenisa nozares vadības jautājumu.

Pārrunājot Montreālas sporta kluba ierosinājumu par biedru reģistrācijas naudas maksājuma termiņu, izcēlās spraigas debaes. J. Ādminis norādīja, ka reģistrācijas summa pieaugušiem ir viens dolars, bet jauniešiem 25 centi gadā, kas jānokārto līdz 1. janvārim, lai netraucētu sportistu piedalīšanos sacensībās. Šo maksājumu kārtošanā īpaši neveicas Montreālas sporta klubam. Atskan balsis nepieturēties strikti pie „burta", bet censties saprast visus apstākļus, jo galvenais ir sporta ļaužu kopā saturēšana. Jautājuma izšķiršanu atstāj jaunajai valdei. Nolemj pārdot sporta apvienībai piederošo apbūves gabalu Sidrabenē. Noteikumi prasa zemes gabalu apbūvēt, bet kongress atzina, ka izdevīgāk būtu zemes gabalu pārdot un ieņemto summu izlietot jaunatnes sporta atbalstam. Pieņem ierosinājumu, ka apvienības revīzijas komisijai pakļauta revidēšanai arī Roberta Plūmes piemiņas fonda kase. Apvienības valdes sekretāra darba atvieglināšanai nolemj iegādāt rakstāmmašīnu, izdevumiem atvēlot $85,-. Pieņem zināšanai ierosinājumu, ka sporta spēļu tiesāšanai pēc iespējas iesaistāmi latviešu tiesneši.

Ar budžeta projektu iepazīstināja J. Pālens, ko kongress vienbalsīgi arī pieņēma ($300,-.).

Ar klusuma brīdi atzīmēja no dzīves labprātīgi aizgājušā bij. galda tenisista Richarda Poļa piemiņu.

Pēc jauno amatpersonu ievēlēšanas, apvienības pr-ks J. Ādminis sirsnīgos vārdos pateicās kongresa dalībniekiem un kongresa prezidijam, apņemoties vadīt Kanadas latviešu sporta dzīvi, lai gūtu labākus panākumus.

Kongresu vadīja E. Breikšs (Hamiltona), protokolēja G Gubiņš. Kongresa darbs ilga 3 stundas, noritot sportiskās sadraudzības zīmē.

☆

Jaunievēlētā Kanadas latviešu sporta apvienības valde konstruējusies šā:

J. Ādminis, pr-ks (ievēlēts atsevišķi); J. Pālens, pr-ka 1. vietn.; E Skujiņš, pr-ka 2. vietn.; G. Gubiņš, sekretārs; V. Suļims, kasieris; A. Grīnbergs, biedrzinis; Z. Zāmuelis, mantzinis. Revīzijas komisija: R. Kadiķis, pr-dis; K. Brasliņš, sekr., A. Tīcmanis, loceklis.

K.

Traģiskā nāvē miris tautietis

Portartūrā 7. decembrī traģiskā nāvē dzīvi beidzis 54 g. v. Edgars Vītols no Hamiltonas.

Vītols strādājis par naktssargu ostā, un liktenīgajā dienā palīdzējis atbrīvot uz preču kuģa „Soodoc" klāja ar automatiskās vinčas palīdzību kādu piesalušu planku. Kad tā padevusies, Vītols, kā paskaidro policija, zaudējis līdzsvaru un iekritis 40 pēdu dziļajā kuģa šachtā.

LAGZDIŅŠ . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

kalpa dēls. Pēc Sabiles progimnazijas beigšanas dienējis 6. Tukuma strēlnieku pulkā un pēc demobilizēšanās 1919. gadā sācis strādāt Rīgā Nacionālajā teātrī par suflieri. Izcilais talants un mīlestība uz skatuvi jau pēc pāris gadiem dod Kārlim Lagzdiņam iespēju avansēt kā aktierim un viņš ātri Nacionālajā teātrī izvirzās par vienu no pirmajiem un daudzpusīgākajiem tēlotājiem.

1944. gadā Kārlis Lagzdiņš ar ģimeni dodas kā bēgļi uz Vāciju, tur sākumā darbojas latviešu teātrī Ambergā, vēlāk Mērbekā un Blombergā.

Izceļojis uz ASV, Lagzdiņš ar ģimeni pamazām iekārtojās uz dzīvi Ņujorkā un visu laiku darbojās līdz latviešu teātŗa uzvedumos. Tautieši pārējās vietās Kārli Lagzdiņu pēdējoreiz redzēja 35 gadu skatuves darba atceres izrādē, kad viņš ar Ceļojošo teātri apbraukāja Ameriku. Liels ir Kārļa Lagzdiņa tēlu pulks, un aktieris tam vēl cerēja pievienot jaunus, kad izies pensijā un atliks vairāk laika nodoties latviešu teātrim. Liktenis tomēr neļāva šai cerībai piepildīties.

ŠOGAD BEZ BRIEŽIEM KRĪT ARĪ MEDNIEKI

Man ļoti jāatvainojas godātajiem lasītājiem, ka pašā medību viskarstākajā laikā vairākas nedēļas neesmu ziņojis ne pušplēsta vārda par mūsu trapeŗu panākumiem. Tanī pašā laikā man kategoriski jāatsauc pilsētas ziemeļrietumu daļā paklīdušās baumas, it kā novembŗa sākumā es medībās būtu bīstami ievainojis kādu populāru mākslinieku un tiesā apgalvojis, ka savu upuri, rīta krēslā esot noturējis par sesku. Tāpat aplama ir otra versija, ka krūmos pie Perij Saund es pats noturēts par lāci, ar divu organizētu un viena neorganizēta mednieka drošiem šāvieniem nošauts pavisam pagalam. Vēļ mazāk patiesības ir tai versijai, ka par makšķerēšanu un medībām neesmu neka rakstījis tādēļ, ka visu novembŗa mēnesi esot palīdzējis skaitīt Nacionālās Apvienības vēlēšanās nodotās balsis.

☆

Vienā otrā latviešu mājā mielastā ir smaržojis stirnas vai aļņa cepetis. Mums jāpieņem, ka izņēmuma gadījumos šogad mūsu mednieki ir bijuši diezgan veiksmīgi. Citādi medību sezona šogad liekas drusku sajukusi. Laiks nemaz negrib saprast, ka pienācis jau decembŗa mēnesis. Būtu jābirst baltam sniegam, lauskim jāspeķ pa kotedžu plānajiem strūŗiem. Atsevišķās vietās, kur citu gadu nokniebt briedi bijusi tīrā bērna spēle, šogad no katriem 10 medniekiem tikai viens ticis pie ieroča lietošanas un varējis braukt mājās lielīdamies tā, ka pārējiem deviņiem metusies slikta dūša.

☆

Jāatzīmē, ka šogad ar savu kollēgu ieročiem vairāk par duci mednieku ir noguldīti uz necelšanos. Divos gadījumos upuŗi patiešām noturēti par lāčiem. Pie tam abos gadījumos krūmos ielenktie nelaimīgie mednieki saukuši, lai taču nešauj dzīvam cilvēkam virsū. Šāvēji to nav dzirdējuši. Lietas nonākušas tiesā un tur noskaidrojies, ka nošautie mednieki nav bijuši tērpti medībām piemērotās drānās: sarkanos vai dzeltenos prakos un cepurēs. Vienā gadījumā sava amata brāļa nošāvējs nav bijis drošs, vai varēs trāpīt. Aizsūtījis puiku uz tuvējām lauku mājām pēc farmeŗa, kas pēc 15 minūtēm aizelsies atskrējis, lai vēl laikā ar vienu šāvienu nogāztu brikšņos iedomāto lāci. Tie patiesībā ir bēdīgi gadījumi un lieku reizi norāda, ka pastāvošie medību noteikumi ir jāgroza. Jau tagad ierosināts katru mednieku, kas būs šāvis uz savu amata brāli, turpmāk atzīt par tādu, kam ierocis rokā nav dodams un medību prieks atņemams uz visu mūžu.

Perij Saunda mednieki dabūja labi izsmieties par to vīru, kas steigā mašīnas bagāžniekā iemetis pielādētu bisi. Pa ceļu kratoties noticis nenovēršamais, un nolaidīgais mednieks pats no sava ieroča dabūjis pilnu dibenu ar metalla šķembām.

☆

Mūsu makšķernieki atcerēsies, ka šī gada 6. augustā mums bija izdevība izsludināt latviešu makšķernieku dižsacensību noteikumus. Laikraksta labvēļi: Dr. Z. Altraka, arch. G. Korulis, Vija Kraujiņa, A. Bērziņš, O. Zvirzgzdgrauds un Ilmārs Jankovskis pieteica skaistas balvas mūsu labāko makšķernieku apbalvošanai. Esmu saņēmis vairākas vēstules, kuŗās lūgts vēlreiz iespiest sacensību noteikumus. Daudzās citās vēstulēs ir varbūt pamatoti uzsvērts, ka augusta mēnesis ir pārāk vēls laiks, lai izsludinātu sacensību, un ka vērtējot tikai četru mēnešu periodā noķertos lomus vien, būs nodarīta pārestība tiem, kas šogad labākos lomus vilkuši maijā, jūnijā un jūlijā. Katrā ziņā šīs sacensības mērķis nav bijis nevienu sarūgtināt un, es domāju, ka saziņā ar balvu ziedotājiem, mums vēl ir iespējams nedaudz grozīt jau publicētos noteikumus. Es domāju, ka šie grozījumi, kuŗus publicēsim nākamā laikraksta numurā, būs pieņemami visiem makšķerēšanas sporta draugiem. Kā zināms, publicētajos noteikumos par pēdējo pieteikumu iesniegšanas termiņu bija noteikts š. g. 15. decembris. Varbūt, ka patiešām pareizāk būtu šo termiņu pagarināt, lai pie sudraba biķeŗiem tiek arī žibulētāji un foreļu meistari. Es ceru arī balvu ziedotāji atzīs, ka daži biķeŗi uz pašiem svētkiem būtu jādod vismaz š. g. sekmīgākajam latviešu makšķerniekam. Labākie britu imperijas sudrabkaļi ir jau nokaluši O. Zvirgzdgrauda kausu, kas paredzēts kā speciālbalva „Rīgas" nometnes ūdeņos vissekmīgāk operējošam latviešu makšķerniekam. Tāpat gatavs ir arī Vijas Kraujiņas „Little Riga" dižkauss sekmīgākajam makšķerniekam Viskanadas apmērā. Pārējiem kausiem sidrabs jau izkausēts un gravētāji gaida tikai zīmi, kad sākt metallā iemūžināt mūsu čempionu vārdus.

A. Pelēkals.

TORONTO LATVIEŠU MEDNIEKI

līdz šim pieveikuši 3 aļņus — iepriekšējiem aļņu ieguvējiem — E. Zirnim un K. Stundam ar nomedīto alni pievienojies arī A. Iltners. Aļņu medības ir atļautas līdz 24 decembrim. Nomedīto aļņu skaits ir apm. līdzīgs iepriekšējo gadu ieguvumam. Stirnu medību sezona jau noslēgusies pirms dažām nedēļām; iegūto medījumu ziņas nav vēl pilnīgas, bet ir zināmi jau 5 mednieki ar iegūtiem medījumiem: A. Zilgalvis, A. Smans, T. Ķeņģis, J. Lagzdiņš un E. Zirnis (2 medīj.).

Ja ar fazānu un irbju medījumiem šogad mednieki varēja būt apmierināti, toties pīļu medību rezultāti bija pavāji. Mednieku aprindās to izskaidro arī ar apstākli, ka atsevišķās vietās pavasarī bija applūduši pīļu perēšanas rajoni. Pašreiz pilnā „tvaikā" ir zaķu medības, un mednieki izsakās, ka garaušu šogad savairojies ļoti daudz. Zaķu medības ilgs līdz 28. februārim.

Mednieku un makšķernieku klubs rīko 14. janvārī „Zaķu balli" Columbus zālē ar sieviešu dubultkvarteta „Līgas" piedalīšanos V. Lintiņas vadībā ar Olgu Pētersoni kā solisti. Paredzēti arī dažādi uzjautrinājumi, kā arī deja pie labas deju mūzikas.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU BOX 220. STOCKHOLM.

'A apgāds

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

OSKARS PERRO REALTORS

Zvani Lennox piecreizpieci . . .
LE 5-5555
1595 BLOOR ST., W.,
TORONTO.

Ar šo paziņoju, ka Ontario valdība man piešķīrusi tiesības atvērt savu notāra „NOTARY PUBLIC" biroju, 1595 Bloor St., West, Toronto 9. Pieņemu klientus dažādos notariālos darījumos, iepriekš pieteicoties LE 5-5555 katrā laikā.
OSKARS PERRO, Notary Public of Ontario.